Jaargang 116. Vrijdag, 9 October 1857. No. 121.

GRONINGER COURANT.

ALGEMEEN DAGBLAD

voor de Stad en Provincie Groningen.

NIEUWSTIJDINGEN.

NOORD-AMERIKA.

Omtrent het verongelukken der stoomboot *Central-America* op de hoogte der Savannah wordt door een der geredden het volgende medegedeeld:

Wij verlieten Havanna op den 8sten September. Des namiddags kwam een hevige wind uit het westen opzetten, die den volgenden morgen tot een orkaan aanwakkerde. Den derden dag, Vrijdag, woedde de storm verschrikkelijk. Om 11 uur vernamen wij, dat het stoomschip een lek bekomen had en veel water naar binnen sloeg. Ofschoon manschap en passagiers onophoudelijk aan de pompen stonden, bleef het water steeds toenemen. Des Zaturdags ook bleef de storm aanhouden, doch tegen den middag werd een ander schip ontdekt. Dit kwam nader en bleek de brik *Marine* uit Boston te zijn. Met behulp der booten gelukte het alle vrouwen en kinderen aan boord der Marine over te brengen. De toestand der schipbreukelingen werd nu echter zeer hagchelijk. De zee sloeg het achterdek weg en weldra ging de stoomboot te gronde. Ieder zocht een balk, een stoel, een windkussen of zijn zwemgordel te grijpen. De *Central-America* zonk in de diepte en ongeveer 400 à 450 menschen dreven op de woedende baren der zee. Drie of vier uur schijnen de meesten zich boven water te hebben gehouden, dan zonk de een na den ander weg. Tegen den morgenstond zag de berigtgever een schip, de Noorweegsche bark *Ellen*, die hem gelukkig bereikte en opnam. Nog 49 andere passagiers werden gered.

Volgens een berigt uit Baltimore, had de *Central-America* 625 personen aan boord. Met de *Marine* zijn 100 personen gered.

Een ander berigt meent, dat 412 personen aan boord waren, waarvan 182 werden gered. De koopmansstand betreurt ook de massa specie (1,600,000 doll.), die zich aan boord bevond en welke aan de beurs van New-York zeer te stade zoude zijn gekomen. De kooplieden dier stad hebben ruim 8000 doll. ten behoeve van de slagtoffers dier ramp bijeengebragt.

— Volgens tijdingen uit New-York van den 26sten September, hebben de banken van Philadelphia en Baltimore hare betalingen gestaakt en waren er meerdere faillieten in die plaatsen en in andere steden van de Vereenigde Staten.

— Sedert eenige jaren bestaat in de Vereenigde Staten eene wet volgens welke verongelijkte jufvrouwen schadeloosstelling kunnen vorderen voor het niet-nakomen van huwelijksbeloften. Thans is te Boston eene zaak aanhangig, waarbij de heer de dame vervolgt en 25,000 dollars schadeloosstelling eischt voor de wispelturigheid der dame, die, na hem als haren toekomstigen echtvriend aangenomen te hebben, goedgevonden heeft zich desniettemin met een ander in het huwelijksbootje te begeven. De zaak baart natuurlijk opzien, daar de dame vermogend is en in goede kringen te huis behoort.

BRITSCH-INDIË.

Een brief uit Cawnpore, van den 15den Augustus, behelst de volgende bijzonderheden wegens den toestand der dappere kleine legerbende onder den generaal *Havelock*: »Zoo zijn wij dan te Cawnpore teruggekeerd. Het was niet mogelijk de ongelukkige bezetting van Lucknow te hulp te komen. Het geheele land van Oude is tegen ons in de wapenen; 50,000, welligt 80,000 man geregelde en ongeregelde troepen en gewapende landlieden, die 25 stukken geschut bij zich hebben, betwisten den grond duim voor duim aan ons handvol volk, dat door ziekte, wonden en dood, tot op de helft gedund en in het geheel geen duizend man meer sterk is. De verschrikkelijke vermoeijenissen en ontberingen, die wij hebben doorgestaan, gaan alles te boven wat sedert eene halve eeuw in Indië gezien is. Gedurende drie weken zijn wij aan de afwisselingen eener brandende zon en van zware slagregens blootgesteld geweest, terwijl wij bij tusschenpoozen geene andere schuilplaats dan die van een inlandsch dorp hadden.

» In eene der laatste ontmoetingen hebben onze Hooglanders zich door een aanval op eene vijandelijke redoute onderscheiden. Onder een hevig vuur hebben zij haar overhoop geworpen en zijne eigene kannonen tegen den vijand gekeerd, hem zoo hevig beschietende, dat de strijd daardoor geëindigd werd. Slechts 150 manschappen blijven thans over om dat bewonderingswaardig corps Hooglanders te vertegenwoordigen. In zes verschillende ontmoetingen hebben 1300 Europeanen, door den generaal *Havelock* aangevoerd, 11,000 man inlandsche troepen, die sterk verschanst waren, verslagen en hun 60 stukken geschut ontnomen. De Europeanen hebben in de gevechten een honderdtal dooden en gekwetsten verloren, behalve een groot aantal die door de cholera weggeraapt zijn.

De dagbladen behelzen een verslag van den verschrikkelijken moord van Cawnpore, zoo als dit geleverd wordt door een Engelschen spion, *Majoor Jewarce* genaamd. Deze verhaalt, dat toen de Europeanen bij den verraderlijken aanval van *Nena-Sahib* en zijne Cipayers gegrepen waren, de mannen veroordeeld werden om doodgeschoten te worden. Hunne vrouwen klemden zich allen aan hen vast en wilden hetzelfde lot ondergaan, doch werden losgerukt, behalve de vrouw van den geneesheer, die men niet van haren man kon losrukken en met hem werd doodgeschoten. Na het lossen der geweren bevond men, dat sommige ongelukkigen nog leefden en werden zij verder met het zwaard afgemaakt. Den geestelijke had men vóór de strafoefening vergund, een boek uit zijn zak te halen en een gebed te lezen. Vervolgens werden alle vrouwen en kinderen, te zamen 122 in getal, naar Cawnpore vervoerd en daar vermoord. De Hindoe die dit verslag gaf, zegt, niet bewust te zijn van eenige voorafgaande mishandeling der vrouwen aangedaan, met uitzondering van de jongste dochter van generaal *Wheeler*, die door eenen kavallerist medegenomen werd. Zij volgde zonder tegenstand, doch zou zich des nachts meester gemaakt hebben van het zwaard des ruiters en daarmede hem, zijne vrouw, zoon en moeder gedood en zich toen in den put geworpen hebben. Toen de doode ligchamen den anderen dag gevonden werden, werden de soldaten daardoor in woede ontstoken.

Het raadselachtige stilzwijgen omtrent den reeds sedert eenigen tijd te Calcutta aangekomen opperbevelhebber in Engelsch-Indië, generaal sir *Colin Campbell*, wordt thans afgebroken, doch alleen om eene anecdote uit zijn vroeger leven mede te deelen, die een belangrijk karaktertrek van dien bevelhebber blootlegt en daarom wel verdient gekend te worden: Ongeveer zes weken vóór den slag van Assaye in Indië, achtte de generaal *Wellesley* het noodig, bezit te nemen van een belangrijk fort, Ahmednugger genaamd. Het werd dan ook genomen, ten gevolge eener zeer moedige beklimming. In het heetste van den aanval, zag de generaal *Wellesley*, dat een jong officier, die den rand van een zeer hoogen muur had bereikt, door den vijand er van afgerukt en hoog door de lucht weggeslingerd werd. De generaal twijfelde niet, of hij moest ernstig gewond, zoo niet gedood zijn door den val; maar terwijl hij zich beijverde den naam van den dapperen jongeling te weten te komen, had hij de voldoening hem, na weinige oogenblikken, slechts weinig bezeerd, den aanval te zien hernieuwen. Den volgenden morgen deed de generaal hem bij zich komen, en bood hem aan, om als brigade-majoor aan zijnen staf te worden verbonden; en van dien tijd af, liet hij hem, door al zijne veldtogten en lotgevallen heen, in zijne eigene familiebetrekkingen en vriendschap deelen. Die jonge officier, nu, is de thans vergrijsde, veelvuldig gedecoreerde generaal sir *Colin Campbell*, die zich laatstelijk in den Russischen oorlog heeft onderscheiden, en nu kort geleden, tot chef van het Indische leger werd benoemd.

ITALIË.

Het officiële dagblad van Rome berigt in zijn nommer van den 26sten September j.l., dat de noodige stappen gedaan zijn tot zaligspreking van vierennegentig personen, die in de laatste tijden in Corea, Cochin-China, Tonkin, China en op een eiland in den Stillen Oceaan als martelaren voor het Christelijke geloof gestorven zijn. Daaronder zijn acht Europesche geestelijken; de overigen zijn inlanders.

— Onlangs is gemeld dat het Oostenrijksche gouvernement besloten had zijne krijgsmagt in den Kerkelijken Staat aanmerkelijk te verminderen of naar het aan dien staat palende gedeelte van zijn eigen grondgebied te verplaatsen. Thans ontvangt men berigt uit Bologna, dat het Oostenrijksche garnizoen die stad den 30sten September j.l. verlaten heeft.

SPANJE.

Eene depêche uit Madrid van den 4den dezer meldt, dat het ministerie *Narvaez* eindelijk zijn ontslag heeft bekomen. Bij de aldaar woelende intrigues werd dit sinds lang verwacht. Daar het niet zoo gemakkelijk zal vallen een nieuw kabinet samen te stellen, zullen de tegenwoordige ministers, met uitzondering van generaal *Narvaez*, tot dien tijd toe hunne portefeuilles behouden.

De val van *Narvaez* wordt voorgesteld als het werk der Koningin-moeder *Christina*. *Narvaez* verzette zich nog bij voortduring tegen haren terugkeer, terwijl zij, spoedig te Madrid willende zijn, zoowel te Parijs als te Madrid alle mijnen liet springen om den hertog van Valencia omver te werpen. — De val van *Narvaez* is in ieder opzigt als eene zege der reactie aan te merken. Het zou niemand behoeven te verwonderen, dat Spanje binnen kort het hoogste punt zijner tegenomwenteling bereikt zal hebben: d. i., een absoluut-ultramontaansch bewind zal erlangen.

DUITSCHLAND.

Den 3den dezer is te Berlijn met veel plegtigheid de vijftigste verjaardag gevierd van de intrede des Konings van Pruissen als officier in het 1ste regement infanterie der garde. Alle nog in leven zijnde officieren, welke te eeniger tijd tot dat regement behoord hebben, waren uitgenoodigd om aan het feest deel te nemen.

De Koning heeft de manschappen van genoemd regement op eene indrukwekkende wijze toegesproken; hen herinnerd aan den heldenmoed, welken hunne voorgangers in de altijd zoo roemrijke veldtogten van 1813 en 1815 hebben betoond, en heeft betuigd, verzekerd te zijn, dat, indien het vaderland andermaal hunne dienst mogt behoeven, zij met gelijken heldenmoed zouden strijden, als hunne voorgangers bij Gross Görschen en Parijs. Deze toespraak is door een tweemaal herhaald en luid vreugdegejuich van al de aanwezigen beantwoord.

— De Keizer en de Keizerin van Rusland zijn Maandag te Berlijn aangekomen en aan het koninklijk paleis afgestapt. Dingsdag morgen is het Russisch Keizerpaar reeds weder vertrokken, om naar hun rijk terug te keeren; de Koning vergezelde hen en begeeft zich naar Primkenau.

— In de tabaks- en sigarenfabrijk van den heer *G. Prätorius* te Berlijn is thans eene sigaren-machine in werking, welke dagelijks 5000 stuks sigaren levert, die netter zijn dan die met de hand zijn vervaardigd, terwijl tevens minder tabak verloren gaat.

— In eene der voorsteden van Weenen heeft men de liefhebberij opgevat om tabaksplanten bij wijze van sieraad voor de vensters te plaatsen en te laten groeijen. Tegen deze onschuldige liefhebberij is de politie opgekomen en in vier huizen zijn de bloempotten met de tabaksplanten er in vernield, en worden de bezitters vervolgd, omdat deze daad eene inbreuk op het tabaksmonopolie van den staat was. Dat is weder een nieuwe karaktertrek der Oostenrijksche politie.

DENEMARKEN.

De regering mag zich op het ontstaan van nieuwe verwikkelingen bereid houden, die met de Holsteinsche kwestie in naauw verband staan. Men wete nl. dat de algemeene grondwet van 1855 voor alle gedeelten der Deensche monarchij, alleen is aangenomen onder de uitdrukkelijke voorwaarde, dat zij zou ophouden van kracht te zijn van het oogenblik af, dat zij in een of ander gedeelte van het koningrijk niet meer toegepast zou worden. Thans is door eene veelvermogende vereeniging van landbouwers, aan de tweede kamer eene petitie gezonden, waarin wordt betoogd, dat door de laatste besluiten van de Holsteinsche stenden, de algemeene grondwet in dit hertogdom heeft opgehouden van kracht te zijn en dat dus het geval daar is, waarin deze grondwet moet worden afgeschaft. Zij verzoeken alzoo dat de regering, in overeenstemming met beide kamers, de constitutie van den 5den Junij 1849 weder zal herstellen. Men is benieuwd hoe de kamers over deze petitie zullen denken; maar aangezien de landbouwers in de tweede kamer nog al grooten invloed hebben, ziet men de uitkomst met gespannen verwachting te gemoet.

GROOT-BRITTANJE.

In Engeland zijn er velen die wenschen dat het Parlement ditmaal vroeger bijeen kome dan gewoonlijk, dewijl de ministers alsdan gelegenheid zouden hebben om het gevoelen der volksvertegenwoordiging over de Indische aangelegenheden te vernemen, en om aan de natie telkens inlichtingen omtrent den staat der zaken te geven; en het gerucht is in omloop gekomen dat het gouvernement aan dien wensch wilde voldoen en in de aanstaande maand November eene buitengewone parlementszitting zou beleggen, terwijl de gewone zitting naar den regel eerst in de maand Februarij aanvangt. Dit gerucht wordt door de *Morning Post*, een orgaan van het ministerie, gelogenstraft.

Twee leden van het Parlement, hoofden van de oppositiepartij, hebben hun gevoelen over de gebeurtenissen in Indië uitgesproken, *Bulwer* en *Disraëli*. Sir *Henry Bulwer Lytton*, de bekende romanschrijver, stelde zich den Indischen oorlog veel noodlottiger voor dan den Russischen krijg. »Het is, — zeide hij, — thans niet te doen om voor een afgetrokken begrip van geregtigheid te strijden of een buitenlandschen troon te verdedigen, maar om het behoud van het Britsche rijk. Het is een strijd op dood en leven om onzen rang onder de natiën." En sprekende over het aanwerven van nieuwe troepen, zeide hij: »Het zou mij leed doen, wanneer wij nu die gelegenheid lieten voorbijgaan om Europa te toonen, dat Engeland, wanneer de nood aan den man komt, zich plotseling tot een militairen staat verheffen kan zonder tot het tyrannieke systeem van conscriptie of tot het verderfelijke hulpmiddel van een groot staand leger de toevlugt te nemen. Wanneer ik slechts 10 jaren jonger ware, zou ik zelf er aan denken, dat ik de zoon van een soldaat ben en mij als vrijwilliger aanmelden, en ook nu nog zoude ik, wanneer ik het voor mogelijk hield, dat de krachtige jeugd een voorbeeld van oudere lieden behoefde, onder u verschijnen, niet om stemmen, maar om mannen te werven en hen tegen den vijand van onze natie aanvoeren."

Niet zoo krijgshaftig, maar toch niet minder vaderlandslievend sprak *Disraëli*. »De Indische opstand, — zoo liet hij zich uit, — die in den aanvang zoo zorgeloos opgenomen werd, is inderdaad eene dier groote gebeurtenissen, die een keerpunt in de wereldgeschiedenis aangeven. Wanneer eenmaal de grootheid van het gevaar aan allen duidelijk geworden is, dan twijfel ik niet in het minst, of eene zoo moedige en krachtvolle natie als de Engelsche, zal zich tegen de grootste moeijelijkheden opgewassen toonen; maar tot nu toe zie ik geene van die aanstalten maken die de toestand vereischt."

De spreker hoopt dat men de schuldigen in Indië streng straffen, maar niet verder gaan zal. »De verschrikkingen van den oorlog die nu in Indië gevoerd wordt, zijn reeds vreeselijk genoeg. Onze soldaten en matrozen zullen ook zonder opwekking eene erge vergelding uitoefenen. Maar ik moet het afkeuren, wanneer hooge personen het woord *wraak* in plaats van *geregtigheid* op de vaandels van Engeland willen schrijven. Ik zie, dat H. M. een plegtigen boete- en bededag heeft uitgeschreven, op welken zij aan het hoofd van haar volk zich voor den Almagtigen verootmoedigen en hare zonden en die van haar volk belijden wil. Hoe inconsequent is het dan van ons, aan de dringende uitnoodiging van onze Koningin te gehoorzamen, van kastijding en boetedoening te spreken en te gelijker tijd aan te kondigen, dat wij wraak zweren. Is het niet als namen wij het gedrag onzer vijanden tot voorbeeld? Ik protesteer daartegen, dat men aan de Britsche soldaten een *Nena Sahib* tot voorbeeld stelt. Ik heb in den laatsten tijd zaken gehoord en gelezen, die iemand bijna tot de gedachten zou brengen, dat wij, in plaats van ons voor den naam van Christus te buigen, het voornemen hebben de Molochdienst weder in het leven te roepen."

Als een voorstander van zulk eene wraakoefening als hier door *Disraëli* wordt afgekeurd, heeft sir *Charles Napier*, de bekende oorlogsheld in de Oostzee, zich doen hooren.

»Ik heb geen bloeddorstigen aard (?), zeide hij, maar ik kan toch geene straf uitdenken, zwaar genoeg voor die Indische moordenaars. De oproerlingen ter dood te brengen, dat is bijna niets, dat staat bijna gelijk met gratie te schenken! Ik wilde dat men niets dan de vrouwen en kinderen spaarde, maar al de mannen, geen uitgezonderd, vermoordde."

— Men zal zich herinneren dat onlangs lord *Palmerston* in het Parlement breedvoerig de redenen uiteenzette, die het Engelsche bewind belet hadden aan den Onderkoning van Egypte vergunning te vragen voor den doortogt der naar Indië bestemde versterkingstroepen over Suez. Thans schijnen de vertoogen der drukpers en de eischen der openbare meening de bezwaren overwonnen te hebben die bij de regering daartegen bestonden, want er zullen nu achtereenvolgens een aantal schepen van Southampton naar Alexandrië vertrekken met troepen aan boord. Een dier schepen heeft de reis reeds aanvaard. De met deze bodems over te brengen detachementen zullen van Alexandrië langs den Egyptischen spoorweg naar Suez worden gebragt, waar zij zullen ingescheept worden aan boord van stoombooten, die gereed zullen liggen om hen naar Calcutta te voeren. Men berekent dat de reis van Southampton naar Calcutta zeven weken zal duren. Vooreerst zal van dien nieuwen weg alleen voor de artillerie en genie worden gebruik gemaakt.

— Op de rijkswerven wordt met kracht aan de voltooijing en uitrusting van vijftien schroeflinieschepen gearbeid, die een eskader zullen uitmaken hetwelk bepaaldelijk voor de dienst in het Kanaal en voor de beveiliging der Engelsche kusten bestemd is. Er zijn in de havens van Engeland, naar de opgave van dat blad, thans slechts twee of drie schepen, welke zouden kunnen gebezigd worden om dienst in volle zee te doen. Men maakt de opmerking, dat het moeijelijk zal zijn, zeelieden tot bemanning van dat eskader te vinden.

— De Engelsche bank ontdekte dezer dagen bij het opmaken van hare balans, dat £ 100 in specie ontbraken. De nacht werd doorgebragt om het abuis, want men hield zich overtuigd dat geen diefstal was gepleegd, te vinden. Den volgenden morgen kwam een der ambtenaren op het denkbeeld, dat welligt bij het opzenden van kisten met geld, via Southampton naar West-Indië, £ 100 te veel kon zijn geëxpediëerd. Onmiddellijk ijlt men naar den telegraaf, en daar begon eene jagt door de electriciteit gemaakt op den stoom, welke laatste reeds 48 uren voor had. De telegraafdraad vraagt, of het bedoelde schip nog in de haven ligt. »Het is op het punt het anker te ligten," wordt geantwoord. »Het moet nog even wachten," luidt het bevel. Aan deze last wordt gehoorzaamd. »Heeft het schip kisten geld aan boord, zoo en zoo gemerkt? — »Ja." — »De kisten moeten gewogen worden." — »Zij zijn gewogen; eene van haar is zwaarder dan de andere." Het verschil wordt opgegeven; het is precies gelijk aan het gewigt van £ 100. »Laat het anker ligten," zegt thans de geheimzinnige draad. De Engelsche bank vergenoegde zich met de Indische Compagnie voor de te veel afgezonden £ 100 meer te debiteren. Zoo werd dus op veertig mijlen afstand de vergissing hersteld, zonder dat men noodig had de geldkisten te openen en de geheele zaak duurde nog geen uur.

— Op bevel der Koningin is het grootste meesterstuk der nieuwe weefkunst, dat welligt ooit vervaardigd werd, den Keizer en de Keizerin der Franschen ter bezigtiging voorgelegd. Het is een tafellaken, in de Schotsche stad Dumferlin voor de Londensche firma *Hodge en Lowmann* vervaardigd. Rondom ziet men sprekend gelijkende afbeeldingen der voornaamste helden uit den veldtogt in de Krim; aan het eene einde de portretten van Koningin *Victoria*, prins *Albert* en den hertog *van Cambridge*, aan het andere die van Keizer *Napoleon*, Keizerin *Eugénie* en prins *Napoleon*. In het middenvak bevinden zich de wapens van Engeland, Frankrijk, Turkije en Sardinië, benevens verschillende trofeën, en in iederen hoek zijn de Engelsche roos, de Fransche arend, de halve maan en het kruis vereenigd. De schering van het weefsel is van linnen, de inslag van zijde. Alleen die stukken welke voor den verkoop bestemd zijn worden uitsluitend van linnengaren vervaardigd.

— Uit mededeelingen, dezer dagen in eene te Newport gehouden vergadering van het genootschap tot uitbreiding des Christendoms onder de Israëlieten gedaan, is onder anderen gebleken, dat het aantal der bekeerde Israëlieten uit alle klassen in Europa thans op ongeveer 10,000 geschat kan worden; dat zich onder 100 agenten des genootschaps 50 dezer bekeerlingen bevinden, en dat 60 geestelijken der Gevestigde Kerk in Engeland vroeger Israëlieten zijn geweest.

— In Ierland zijn weder onderscheidene proclamatiën, met betrekking tot de Indische gebeurtenissen, in beslag genomen. Over derzelver strekking kan het volgende staaltje doen oordeelen: »Ja, een gedeelte van het Engelsche rijk, de rijkste en uitgebreidste van zijne wederregtelijk verkregene bezittingen, is opgestaan, en wreekt op eene verschrikkelijke wijze de millioenen vermoorde slagtoffers, wier bloed als eene rivier heeft gestroomd van het oogenblik af dat Engeland voet in Indië heeft verkregen. Men spreekt van wreedheden der Indische soldaten, van vrouwen en kinderen die omgebragt zijn. Ja, de leeuw van Bengalen heeft zijne kluisters verbroken en zaait dood en verderf op zijnen weg. Maar hoe opgewonden of hoe anti-Christelijk de Hindoes ook zijn, wij hebben nog niet kunnen merken, dat zij *Cromwell* hebben overtroffen, of dat zij, gelijk de Engelsche regering in 1847, een millioen menschelijke wezens tot eenen langzamen hongerdood hebben veroordeeld."

Dat evenwel in Ierland de blijdschap over den opstand in Indië niet zoo algemeen is als uit het vorenstaande zou kunnen blijken, kan onder anderen blijken uit het feit, dat in de vorige week te Roscammon een geheel militie-regement vrijwillig heeft aangeboden buitenslands te dienen en daarbij uitdrukkelijk verzocht heeft naar Indië gezonden te worden.

FRANKRIJK.

Te Parijs was het gerucht in omloop, dat de conferentiën van het Parijsche congres in November aanstaande hervat zullen worden, om daarin de aangelegenheden der vorstendommen te beslissen; men voegt er zelfs bij, dat dit den 3den zal plaats hebben. Men betwijfelt teregt de juistheid van die opgaaf, omdat de divans in de vorstendommen, eerst den 4den dezer te Jassy zouden bijeenkomen en den 8sten daaraanvolgende te Bucharest; waaruit volgen zou, dat zij niet meer dan eene maand over zouden hebben, om over de gewigtige aangelegenheid van het oogenblik te beraadslagen.

— Uit het kamp bij Châlons wordt gemeld, dat de laatste

groote manoeuvres Zaturdag zijn gecommandeerd door den Keizer, en door de Keizerin, te paard gezeten, zijn bijgewoond. Zondag voormiddag heeft eene groote militaire mis plaats gehad, mede in tegenwoordigheid van HH. MM. Al de manschappen hebben het kerkelijk gezag »*Domine salvum*" medegezongen, 't welk, naar men meldt, eene hoogst indrukwekkende uitwerking heeft gehad.

— De *Moniteur* deelt een decreet mede, waarbij de maatregelen betreffende het verbod van granen uit Algerië naar het buitenland, tot den 30sten September 1858 verlengd worden; terwijl bij hetzelfde besluit de wijze van invoer van granen in Frankrijk door vreemde schepen, geregeld wordt.

— De regering heeft aan het demokratische dagblad *le Siècle* vrijheid gegeven om geldelijke bijdragen in te zamelen, tot het oprigten van een gedenkteeken voor den onlangs overleden *Manin*, den gewezen dictator der Venetiaansche republiek, eenen onverzettelijken bestrijder der Oostenrijksche heerschappij in Italië.

— De *Moniteur de la Flotte* maakt melding van het bezitnemen der Kokos-eilanden door Groot-Brittanje. De blad voegt daarbij, dat die eilanden groote waarde hebben voor Engeland, en dat geene andere mogendheid daarbij belang heeft, met uitzondering *welligt* van Nederland.

— Hei *Journal de Saone et Loire* maakt melding van een zeldzaam feest, dat dezer dagen in de gemeente St. Romain werd gevierd. De maire dier plaats vierde namelijk zijn honderdsten verjaardag en is nog zeer goed voor zijne taak berekend; hij is nog vlug ter been, leest en hoort nog zeer goed, terwijl zijn hoofd nog zeer helder is.

De grijsaard zag dien dag eene zeer talrijke familie om zich vereenigd, waarvan de jongste leden het vijfde geslacht vertegenwoordigden. In het geheel bedraagt het aantal zijner regtstreeksche afstammelingen honderd twaalf personen, waarvan sommigen door ouderdom meer invalide zijn dan hun stamvader.

— De *Capricieuse*, een fregat der Fransche zeemagt, heeft aan de zeerooverij een gevoeligen slag toegebragt. Sedert lang hadden Portugesche zeeschuimers in de wateren van Ning-Pô gewelddadigheden gepleegd tegen hunne mede-arbeiders in het vak, namelijk Chinezen, Franschen, Engelschen en Amerikanen. Onlangs hadden deze laatsten de bescherming hunner regeringen daartegen ingeroepen, die echter niet gezind waren eene zoo slechte zaak te dienen. Dien ten gevolge hadden de zeeroovers een onderling verbond gesloten, om niet alleen de Portugesche rooversvaartuigen, maar ook handelsschepen aan te vallen, zoodat de Europesche vertegenwoordigers genoodzaakt waren tusschen beide te treden, niet om de landslieden, maar om de Portugezen te beschermen. In het begin van Junij ontving de admiraal *Guérin* te Macao de uitnoodiging van den Franschen vertegenwoordiger te Ning-Pô, om een vaartuig derwaarts te zenden. Bij de aankomst van de *Capricieuse* aldaar was men juist bezig de woning van den Portugeschen consul te plunderen. De roovers werden met verlies van eenige dooden uitgejaagd en de gevangenen in vrijheid gesteld. De Portugesche consul, op wiens hoofd een aanzienlijke prijs was gesteld, nam de wijk op het Fransche schip. Ook de overige Portugezen hebben uit vrees die reede verlaten.

BELGIË.

Het gouvernement is voornemens het handelsverkeer grootendeels van den last en den omslag der doorvoerregten te ontheffen. Een ontwerp van wet van die strekking is gereed en aan de beoordeeling der kamers van koophandel onderworpen.

In den brief, waarbij de minister van financiën het oordeel der kamers over dat wets-ontwerp vraagt, wordt aangevoerd, dat Hamburg, Bremen, Nederland en Frankrijk met België in den doorvoerhandel naar Duitschland en Zwitserland mededingen, en dat de doorvoer in Frankrijk en Nederland van alle regten en verbodsbepalingen ontheven is, terwijl die belangrijke tak van het handelsverkeer in België nog door een ingewikkeld tarief van regten, welke te zamen niet meer dan omstreeks 10,000 francs in een jaar voor de schatkist opbrengen, en door eenige verbodsbepalingen belemmerd wordt.

— Terwijl het tijdstip nadert waarop de gewone zitting der wetgevende kamers van België geopend moet worden, komen velerlei geruchten in omloop omtrent de houding welke het gouvernement en de partijen alsdan zullen aannemen, inzonderheid ten aanzien van het ontwerp van wet op de liefdadige instellingen of de zoogenaamde kloosterwet, wier behandeling, gelijk men zich herinnert, in de maand Mei jongstleden door de verdaging en vervolgens door de sluiting der kamers afgebroken werd, omdat zij onder de bevolking eene gevaarlijke gisting der gemoederen te weeg bragt.

Een gerucht zegt, dat eenige volksafgevaardigden van de behoudende partij voornemens zijn dat wetsontwerp bij de opening der zitting op nieuw te berde te brengen. Volgens den Brusselschen *Observateur*, vindt dat gerucht in de hoofdstad veel geloof. Dit orgaan der warme liberalen beweert verder, dat het ministerie door herhaalde verklaringen gebonden en verpligt is om de kloosterwet niet weder in discussie te laten brengen.

— Het ontslag van den heer *Serrure* als rector der universiteit te Gent staat niet op zich zelf. Ook de liberale hoogleeraar *Brasseur*, die door zijn onderwijs zooveel aanstoot had gegeven aan de priesterpartij, is ontheven van het geven van het onderwijs in het natuurregt, en is de heer *Prosper de Hauteville* tot hoogleeraar, met het geven van dat onderwijs belast, benoemd.

De priesterpartij betreurt het, dat de regering niet heeft opgegeven, waarom de heer *Serrure* is ontslagen en meent, dat zij daardoor als 't ware het officiële zegel heeft gedrukt op de »*manifestatie*" van het corps professoren te Gent. Van den anderen kant verheugt zij zich over de benoeming van den heer *de Hauteville*, die, volgens haar, weinig moeite zal hebben om zijnen voorganger, die eene zoo treurige vermaardheid heeft verkregen, te doen vergeten.

Waarschijnlijk zal de heer *Serrure* tot ridder der Leopoldsorde worden benoemd, of op eenige andere wijze schadeloos worden gesteld voor het verlies der betrekking, uit welke hij nu is ontslagen. Het gerucht, dat hij tot conservateur bij de koninklijke bibliotheek te Brussel is aangesteld, wordt tegengesproken.

— Maandag had de plegtige opening plaats der lessen van de vrije Brusselsche universiteit te Brussel, in tegenwoordigheid van een talrijk en aanzienlijk publiek. De heer *Verhaegen* heeft, in zijne betrekking als administrateur-inspecteur, even als bij vorige gelegenheden, de openings-rede uitgesproken en zich daarbij weder beijverd om de hoofden van huisgezinnen gerust te stellen omtrent de aanvallen, waaraan de genoemde inrigting van onderwijs nog gedurig is blootgesteld van de zijde der bisschoppelijke dagbladpers, na het vonnis, 't welk in het laatstverloopen jaar over haar is uitgesproken door de bisschoppen in hunne mandamenten.

De rede van den heer *Verhaegen* is zeer toegejuicht, en vooral die zinsneden, welke door den spreker tegen de priesterpartij zijn gerigt, hebben aanleiding gegeven tot luide en langdurige bijvals-betuigingen.

— Te Antwerpen viel Vrijdag l.l. een droevig ongeluk voor. Terwijl een vergulder op eene bovenkamer bezig was vernis gereed te maken, brak de pot, de brandende vloeistof liep door het vertrek en stak de kleederen van den vervaardiger aan. In één oogenblik rezen de vlammen boven zijn hoofd uit, en ze niet kunnende stuiten, wilde hij in zijnen angst door het raam op de straat springen, maar tot overmaat van ongeluk bleef hij hangen. Het was een ijselijk gezigt. Twee moedige mannen zijn toegeschoten om hem te redden; maar de ongelukkige, die deerlijk gebrand was, is spoedig overleden.

— Men leest in den Antwerpschen *Précurseur*: »Verscheidene met de laatste post te Antwerpen ontvangen brieven uit Britsch-Indië waren geopend geworden en droegen duidelijk de sporen van schennis van het geheim der brieven. Waar, door wien en op wiens last is zulk een misbruik gepleegd? Het is van veel belang dit te weten, en een onderzoek ten deze zou zeer nuttig zijn. Met leedwezen zouden wij vernemen, dat in eene Britsche kolonie, onder eene regering die er op boogt de meest liberale beginselen in praktijk te brengen, men zich niet slechts bepaalt tot het instellen van eene strenge censuur op de dagbladen, een embargo legge op de voortbrengselen der boek- en steendrukpers, maar zelfs de preventieve maatregelen zoo ver uitstrekt, dat zij ook de partikuliere correspondentie niet meer eerbiedigt."

Ook uit Marseille wordt gemeld, dat bijzondere brieven uit Calcutta aan de handelshuizen aldaar geschreven, geopend en met uitgewischte zinsneden aangekomen zijn, zonder dat men den oorsprong van deze schending der toevertrouwde brieven kan nagaan. Een onderzoek moet ingesteld zijn over dit feit, dat ook aldaar niet weinig opspraak heeft verwekt.

NEDERLAND.

Tweede Kamer der Staten Generaal.

De afdeelingen van de Tweede Kamer der Staten-Generaal hebben Dingsdag een aanvang gemaakt met het onderzoek der staatsbegrooting voor 1858.

Het *negende* hoofdstuk der staatsbegrooting voor 1858, lt. A., Nationale schuld, bedraagt, zoo voor renten als amortisatie enz. *f* 34,107,619; waaronder voor amortisatie en aflossing *f* 933,522. Deze begrooting, vergeleken met die voor 1857, levert eene vermindering op van *f* 482,968.

Uit de memorie van den minister van financiën blijkt, dat van 1850 tot en met 1857 voor inkoop en aflossing van schuld is besteed een bedrag van *f* 81,284,577, en dat aan renten is bespaard een bedrag van *f* 2,772,853, met welk laatstgemeld bedrag de begrooting van dit hoofdstuk, in vergelijking met dat voor 1850, is verminderd.

Bij de begrooting van dit hoofdstuk lt. B., de kosten van het departement van financiën, wordt verlangd *f* 6,495,712, dat is bijna *f* 50,000 meer dan voor 1857 daartoe is verleend, en *f* 53,458 minder dan voor 1856 daartoe is uitgegeven.

Voor het *tiende* hoofdstuk, de kosten betreffende het departement van oorlog, wordt verlangd een bedrag van *f* 11,512,600, te weten, *f* 104,982 minder dan voor 1857 daartoe is verleend, en *f* 15,431 meer dan daartoe in 1856 is uitgegeven.

Ter bespoediging van het voortzetten van de groote topografische kaart, wordt weder een bedrag van *f* 15,000 verlangd; voor het materiëel der artillerie *f* 351,050; voor dat der genie *f* 517,000.

In de memorie van den minister wordt gewezen op de prijsverhooging van onderscheidene behoeften, als onder anderen van de paarden voor de remonte, voor welke men niet meer met *f* 300 voor elk paard heeft kunnen volstaan, maar *f* 350 en zelfs *f* 400 heeft moeten besteden.

Z. exc. verklaart, dat men in het aanstaande jaar eenige tirailleur-compagniën in een kamp wenscht te vereenigen, ten einde voor dezelve een deugdelijk onderwijs in het schieten te erlangen; dat ook het vereenigen van compagniën artillerie in een oefenings-kamp noodzakelijk is; dat het wenschelijk is, dat het aantal der daartoe te bestemmen compagniën vestingartillerie vermeerderd worde. Z. exc. verklaart ten slotte, dat men er zich met zorg op toelegt om de uitgaven tot het strikt noodzakelijke te bepalen, en meent daarbij te mogen wijzen op de uitkomst van de begrooting van 1856, als welke een overschot van ruim *f* 187,000 heeft opgeleverd.

Het *elfde* hoofdstuk, voor de kosten van het departement van koloniën, wordt voorgedragen ten beloope van *f* 107,288, even als voor 1857 daarvoor is toegestaan, en *f* 6014 meer dan voor 1856 daarop is uitgegeven.

Het *twaalfde* hoofdstuk, voor Onvoorziene uitgaven, is uitgetrokken tot een bedrag van *f* 100,000. Onder de bijlagen is gevoegd eene opgave der onvoorziene uitgaven in 1856, en zulks zoo als in de memorie van toelichting wordt gezegd, nadat de wensch daartoe bij de twee takken der wetgeving was kenbaar gemaakt. De Regering heeft gemeend, daardoor een bewijs te geven van hare zucht tot gemeen overleg Gedurende 1856 is besteed *f* 92,987.01½, waaronder *f* 14,388.15 voor geheime uitgaven.

Bij de wet op de *middelen* wordt in de memorie van den minister van financiën aangemerkt, dat, ofschoon door de Regering belangrijke wijzigingen voor sommige belastingen zijn voorgedragen, deze voordragt uit den aard der zaak van de nog bestaande verordeningen heeft moeten uitgaan, maar dat, indien de bedoelde ontwerpen nog spoedig tot wet mogten worden verheven, zulks in het belang van vele gemeenten, aan welker financiëlen nood men verlangt te gemoet te komen, zeer wenschelijk zou zijn.

De opbrengst der O.-I. producten wordt voor 1858 geraamd op *f* 53,750,000. Daarvan moet worden afgetrokken de renteschuld aan de Handelmaatschappij *f* 350,000; aanvulling van het geldelijk tekort in Indië *f* 20,300,000; koloniale uitgaven *f* 4,300,000; scheeps- en oorlogsbehoeften *f* 5,600,000, te zamen *f* 30,550,000. Van het overschietend bedrag wordt in 's rijks schatkist gestort voor renten *f* 9,800,000; tot herstel der marine *f* 1,500,000; gewone bijdrage (bij welke de Regering zich wenscht te bepalen) *f* 4,700,000, en zouden er alzoo nog overschieten *f* 7,200,000, waarover nader bij de wet zou kunnen worden beschikt.

Uit het eindverslag van de commissie van rapporteurs der afdeelingen van de Tweede Kamer voor het ontwerp op de wijziging van de regten op den visch, blijkt, dat verscheidene leden zich daarmede, als met een tijdelijken maatregel, hebben vereenigd, maar dat anderen hebben gemeend dat er geen genoegzame grond aanwezig was om in dit opzigt van het beginsel van een vrijen handel af te wijken, en den visch aan een vrij aanzienlijk inkomend regt te onderwerpen.

's GRAVENHAGE, 7 October.

Bij kon. besluiten van den 3den dezer zijn benoemd: bij den generalen staf: tot majoor, de kapitein der 1ste klasse *J. A. van den Bosch*; en tot kapiteins van de 3de klasse, de 1ste luitenants *L. R. J. A. Roosmale Nepveu* en *J. M. van der Star*; bij den provincialen staf: tot majoor en adjudant in het provinciaal kommandement van Gelderland, de kapitein der 1ste klasse *L. J. S. von Motz*; bij den plaatselijken staf: tot 1sten luitenant, de 2de luitenant *W. H. A. Gersom*, plaats. adjudant der 2de kl. te Venlo. Voorts zijn bij het wapen der infanterie, veertien 2de luitenants tot 1ste luitenants bevorderd, en wel bij het 7de regement de 2de luitenants *J. H. Witsenborg* en *G. F. Zurich*, beiden van het corps.

— Volgens een telegrafisch berigt uit Napels, is Z. K. H. de prins van Oranje den 4den dezer aldaar aangekomen.

— Naar men verneemt, is de door den Koning benoemde staats-commissie, tot onderzoek naar het wenschelijke en mogelijke eener Europesche kolonisatie in Ned. O. I., den 5den en 6den dezer alhier vergaderd geweest en was het algemeen gevoelen der leden, omtrent deze belangrijke zaak, gunstig te noemen.

— Het regtsgeding van de 22 Maleijers van het prov. geregtshof van Zuidholland blijft de algemeene belangstelling in geene geringe mate opwekken. Wij laten hier het vervolg van ons verslag betreffende deze gewigtige procedure volgen.

Onder de getuigen, die nog in de zitting van Maandag zijn gehoord, waren de tweede timmerman *Onel* en de echtgenoot van den kapitein *Coopmans*. De eerstgenoemde heeft eene verklaring afgelegd nopens den aanval op den kapitein, en heeft verscheidene der beschuldigden aangewezen, die den serang (den eersten beschuldigde) daarin hadden bijgestaan. Hij heeft verder verklaard, dat de serang, na het ongenoegen met den kapitein, zich van een bijzonder mes heeft voorzien, en dit mes op den dag van het oproer heeft vertoond. Ook heeft er, naar de verklaring van den genoemden getuige, wel degelijk afspraak bij de Maleijers bestaan, om, zoodra er een schot viel, naar de kajuit door te dringen, alwaar geladen pistolen te vinden waren.

Uit de verklaringen van de echtgenoot van den kapitein is gebleken, dat zij den meesten tijd in de kajuit heeft doorgebragt, in welke voor haar een afzonderlijk vertrek was ingerigt; dat zij van de Javaansche vrouw, genaamd *Sarina*, die zich mede aan boord had bevonden, meermalen had vernomen, dat de Maleijers tevreden waren over de behandeling en de voeding die zij genoten, en dat zij ook geene blijken van onrust bij haren man heeft bespeurd.

Uit de afgelegde verklaringen van andere getuigen is verder gebleken, dat er bij de Europesche schepelingen allezins vrees is gevoed voor ongeregeldheden, indien de kapitein geen ander voedsel wilde verstrekken; dat zij den kapitein daarvoor hebben gewaarschuwd, doch dat deze bij zijne weigering heeft volhard.

Hierop zijn de beschuldigden in verhoor genomen. De serang heeft verklaard, dat de overige Maleijers hem hadden beschuldigd, dat hij hunne belangen bij den kapitein niet behoorlijk behartigde; dat hij daarom met hen was overeengekomen, dat zij op zijn fluiten alle op dek zouden komen, en hooren wat hij den kapitein deswege zoude zeggen, en dat, toen er een pistool werd voor den dag gehaald, hij zich daarvan heeft meester gemaakt, ten einde ongelukken te verhoeden.

De voorzitter heeft de beschuldigden opmerkzaam gemaakt op alles, wat ten hunnen laste is gezegd, als op hun oproerig gedrag, op het drijven der Europeanen naar de kajuit, op het toespijkeren van de deur derzelve, op het plaatsen van een hunner, met een moker, voor de deur, ten einde de daarin opgesloten personen te beletten om dezelve te verlaten; op het werpen van vuur in de kajuit en het in brand steken van het schip, waarbij al de opgesloten personen hadden kunnen omkomen, en heeft vervolgens al de beschuldigden afzonderlijk ondervraagd, nadat de overigen uit de zaal waren verwijderd.

Dingsdag is het verhoor der beschuldigden ten einde gebragt. Zij bleven bij hunne ontkentenis volharden. Bepaaldelijk hielden zij vol hun beweren, dat de kapitein hen het eerst was aangevallen, door op den 1sten beschuldigde, den serang, of anderen hunner te schieten; dat hunne daad slechts strekte, om dien serang te ontzetten en het schieten door den kapitein te beletten; dat zij volstrekt geene poging hadden gedaan om dezen over boord te werpen en dat zij voor het overige met geene kwade voornemens waren bezield, maar bij den kapitein alleen getracht hadden medelijden op te wekken over hun slecht voedsel en daarin verandering te verkrijgen. Al de andere feiten, met de gebeurtenis van den 12den Aug. in verband, werden wijders hetzij door hen tegengesproken, hetzij op eene andere wijze door hen verklaard.

De kapitein en de opperstuurman hebben hunne verklaringen andermaal volgehouden en zijn daarbij nadrukkelijk blijven volharden, bepaaldelijk wat het feit betreft nopens de poging om den eerste over boord te werpen (ook bevestigd door de voorgelezene verklaringen, in de instructie afgelegd door den tweeden en den derden stuurman, beiden thans afwezig). Zij verklaarden nader plegtig, dat de aanval der Javanen was geschied, zonder dat nog de kapitein een schot heeft kunnen doen.

Alstoen is op verzoek der verdedigers gehoord als deskundige de heer *Jacques Alix*, gepensionneerd Oost-Indisch ambtenaar en gewezen adsistent-resident van Sambas, die de hem voorgestelde drie vragen aldus heeft beantwoord: 1) of het de gewoonte is in het land, waar de beschuldigden wonen, om nimmer voor werk op te staan, als zij bezig zijn te eten? (die vraag stond in verband met de weigering te Helvoetsluis om, gedurende den schaftijd, de vrouw des scheepsdoctors aan wal te brengen), hetgeen *toestemmend* werd beantwoord, ofschoon de deskundige toegaf het bestaan van uitzonderingen; — 2) Wat Javaansche schepelingen gewoonlijk eten? — Antwoord: rijst, gedroogde visch, *dingding* (zijnde vleesch, aan reepjes gesneden en met tamarinde, peper of zout ingewreven en gedroogd, ook wel groenten, die aan boord vervangen worden door boontjes of erwten, terwijl zoutevisch ook als Javaansch voedsel moet worden aangemerkt. — 3) Of de andere kleeding dan hun dagelijksch werkpak, die de beschuldigden tijdens het voorval op den 12den Augustus aan hadden, zou kunnen worden beschouwd als een blijk van beleefdheid jegens den kapitein; welke vraag de deskundige niet stellig kon beantwoorden.

Vervolgens heeft de adv.-gen. *François* het woord opgevat, en zeer uitvoerig volgehouden de schuldpligtigheid van rebellie van 10 der beschuldigden; zullende hij omtrent dit punt van bezwaar de vrijspraak der overige beschuldigden requireren.

Wegens het vergevorderde uur werd de voortzetting zijner rede tot den volgenden dag uitgesteld. Alstoen heeft de advokaat-generaal zijne conclusie voortgezet en ten einde gebragt. Ten slotte nam hij het volgende requisitoir: Tot veroordeeling van 1) den serang *Sidin*, wegens poging tot moedwilligen doodslag, tot eene tuchthuisstraf van 5—15 jaren; 2) *Pa Seno*, wegens brandstichting, waardoor het te voorzien was, dat menschenlevens in gevaar zouden worden gebragt, tot de straffe des doods, uit te voeren binnen de stad Rotterdam; en overigens de beschuldigden 3—22, wegens verschillende misdaden, als: *a.* wederspannigheid jegens hunne meerderen in rang; *b.* desertie van het schip, en *c.* diefstal van een barkas, tot eene tuchthuisstraf van 5—10 jaren.

Daarna heeft de advokaat *Stipriaan* al de beschuldigden verdedigd tegen de beschuldiging van rebellie. Morgen, Donderdag, te tien uur, zal hij zijne rede voortzetten.

— Als schrijver der verhandeling over de Ignatiaansche Brieven, aan wien door bestuurders van het genootschap »tot verdediging van de Christelijke godsdienst" eene gouden medaille is toegewezen, is bekend geworden de heer *F. J. J. A. Junius*, theol. dr. en predikant te Tiel.

— De gemeente Benschop, niet verre van het stadje IJsselstein gelegen, moet zeer ruim voorzien zijn van muizen, want van daar wordt gemeld, dat zij in de geldkist van een landbouwer zijn doorgedrongen en voor eene waarde van *f* 700 aan bankpapier hebben vernield. Dan liever nog op het land, zullen de boeren zeggen.

AMSTERDAM, 7 October.

Tijdingen uit den Oranje-Vrijstaat in Zuid-Afrika van het begin van Mei luiden uit een staatkundig oogpunt niet bijzonder gunstig. De president *Boshoff* schijnt sedert eenigen tijd de populariteit te hebben verloren, welke hij aanvankelijk bezat. Hij was tot hiertoe meer bemind bij de Engelschen dan bij zijne eigenlijke landgenooten, en nu heeft hij, door de burgerwet, in Februarij bij den volksraad ingediend, ook de vriendschap der Engelschen verspeeld. In gevolge dat ontwerp, worden slechts als burgers beschouwd »alle afstammelingen van Hollandsch-Afrikaansche ouders," terwijl »alle andere personen worden beschouwd als vreemdelingen."

Dit bevalt natuurlijk de Engelschen niet, dewijl die zich binnen zes maanden tot het bekomen van een *burgerbrief* moeten aanmelden; wanneer zij eigendommen bezitten, gaan die aan den Staat over, in geval zij die aanvrage niet binnen gezegden tijd doen. Die voordragt is den leden van den volksraad zoo weinig bevallen, dat de meesten hunner huiswaarts zijn gekeerd, zonder dat wetsontwerp in behandeling te nemen. Andere leden waren den president der Transvaal republiek *Pretorius*, die een uitstapje door den vrijstaat maakte, te gemoet gereden, zoodat op den 21sten Februarij die vergadering is gesloten, omdat geen genoegzaam getal leden meer tegenwoordig was.

Dit alles, en het feestelijk onthaal, den generaal *Pretorius* aangedaan, heeft den president *Boshoff* geweldig geërgerd. Men zegt dat hij sedert in den Vrijstaat rondreist om zich bij de Hollandsche boeren bemind te maken, door hen te doen zien, dat de strekking van de voorgestelde burgerwet met der daad in hun voordeel is.

Ook in de Kaapstad is het alles behalve gunstig gesteld. Een dezer dagen ontvangen brief behelst daaromtrent het volgende:

»De vooruitzigten voor deze kolonie zijn somber. Onweêrswolken pakken zich van alle kanten te zamen. Eene botsing is te voorzien, en het is te vreezen dat ze noodlottig voor ons land zal wezen.

»In de wetgevende vergadering gevoelen degenen die van Hollandsche afkomst zijn — op eenige uitzonderingen na — maar al te zeer, dat zij voor de Engelschen moeten onderdoen in parlementaire bekwaamheden. Deze zijn welbespraakt en spreken voor het overige in hunne eigene taal, welke door de andere leden niet altijd goed verstaan wordt. Uit dien hoofde, is door de groote meerderheid der Hollandsche leden bij de vergadering een verzoekschrift ingediend, houdende om de beraadslagingen in de Hollandsche taal te voeren. Zij vertegenwoordigen verreweg de meerderheid der bevolking, maar het invoeren der Hollandsche taal in de discussiën zou genoegzaam al de Engelsche leden, die tot nog toe den grootsten invloed op de vergadering uitoefenen, tot zwijgen brengen, of dwingen hun ontslag te nemen. Dit kan de gouverneur niet wenschen.

„In Natal is het niet beter gesteld. Daar heeft men ook eene constitutie en vertegenwoordiging gekregen. De Hollandsche boeren willen nogtans niets met die vergadering te doen hebben. Zij zeggen dat hunne belangen daarbij niet behartigd zijn, want dat zij geene Engelschen zijn en geen Engelsch kunnen spreken. Die van de binnenlandsche districten Omzinjatie, Opper-Toegala, Kliprivier en Weenen zijn verder gegaan. Zij hebben een verzoekschrift aan den luitenant-gouverneur gezonden, om van het Britsche gezag te worden ontslagen, niet om op zich zelven te blijven, maar om zich aan hunne landgenooten aan te sluiten en om den president *Pretorius* als hun opperhoofd te erkennen.

»Derhalve is er niets dan verwarring te voorzien, waar men zich keert. Het ergste is: hoe zullen de zaken tot eene vreedzame oplossing komen in de eigenlijke kolonie? Het kan toch niet ontkend worden, dat de Hollandsche afstammelingen en boeren verreweg het talrijkste zijn: en als men de Engelsche ambtenaren niet mede telt, kan het getal Engelschen naauwelijks in aanmerking komen."

's HERTOGENBOSCH, 6 October.

Voorzeker is het een verblijdend vooruitzigt te ontwaren, dat onderwijs, beschaving of verlichting vooruitgaan. Zoo vernemen wij uit eene opgave van de provinciale commissie

onderwijs in Noord-Brabant, dat in dit gewest het getal opgaande kinderen in het verleden jaar 3000 meer heeft ..., dan in het onmiddellijk voorafgaande jaar, en voor ...gen van examen zich mede een veel grooter getal heeft ...boden en is kunnen aangenomen worden.

AMERSFOORT, 7 October.

Bij de herstemming voor een lid van de Tweede Kamer der Staten Generaal, die gisteren alhier plaats vond, zijn ...komen 1711 biljetten, waaronder 12 van onwaarde. Gekozen werd de heer mr. *H. A. M. van Asch van Wijk*, ... 976 stemmen, terwijl zich op den heer mr. *A. W. ...gelen* 723 stemmen vereenigd hebben.

HARLINGEN, 6 October.

... den ochtend van heden werd alhier vernomen, dat op de hoogte van Makkum een schip in gevaar verkeerde. Op last ... den burgemeester is op die tijding de loodsboot van hier, ...adsistentie van het bedreigde schip vertrokken, dat de ... van Amsterdam op Wildervank, *Onderneming*, kapit. *H. Muther*, bleek te zijn, die, gisteren avond van eerstgenoemde plaats vertrokken, in den ochtend van heden op de ...hoften bij Makkum stiet en daarbij het roer verloren had. Voor dat de loodsboot het bedreigde schip kon naderen, kreeg men reeds de stoomboot *Friesland*, van Amsterdam naar Harlingen varende, in 't gezigt, die op het noodsein van de *Onderneming* naderde en in den namiddag van heden onze haven binnenkwam, de *Onderneming* en tevens de loodsboot op sleeptouw hebbende, de laatste ten einde het sturen van het roerlooze schip gemakkelijker te maken. Naar men verneemt, heeft de beurtman, een nieuw ijzeren schip, buiten 't verlies van het roer, geen letsel bekomen.

ASSEN, 8 October.

Bij de opening van de stembriefjes, gisteren in het hoofdkiesdistrict Assen ingeleverd ter verkiezing van een lid van de provinciale staten van dit gewest, is gebleken, dat waren ingekomen ... geldige stembriefjes. De meeste stemmen hebben bekomen: *J. Prins* te Dwingelo (96), *M. A. van Roijen* te Vledder (27), *C. Hiddingh* te Assen (26) en *J. van Konijnenburg* te Frederiksoord (26).

Tusschen de beide eerstgenoemden zal eene herstemming plaats hebben.

— De werkzaamheden aan het Noord-Willemskanaal worden met kracht voortgezet. Weldra is de uitbestede afstand gegraven, uitmakende eene lengte van 6000 ellen. Reeds nu kunnen de gronden om en nabij gemeld kanaal gelegen, aanmerkelijk in prijs te stijgen.

GRONINGEN, 8 October.

Heden droeg de hoogleeraar P. J. van Kerckhoff het rectoraat der hoogeschool over aan zijn opvolger, den hoogl. L. G. Pareau, met het houden eener redevoering *de indole ac via chemiae recentioris*, dat is, *over het karakter en het streven der hedendaagsche scheikunde*, en deelde tevens de voornaamste lotgevallen der hoogeschool in het afgeloopen jaar mede. Hierop werden eereprijzen en loffelijke getuigschriften uitgereikt aan de volgende studenten, wegens door hen beantwoorde prijsvragen:

In de *Wis- en Nat. Faculteit*, aan A. Drielsma te Groningen, eene *gouden* medaille;

In de *Letterkundige Faculteit*, aan J. ten Brink te Utrecht, eene *gouden* medaille;

In de *Godgeleerde Faculteit*, aan E. R. Borgesius te Groningen, de *gouden* medaille, en J. Knappert te Leiden een getuigschrift;

In de *Regtsgeleerde Faculteit*, aan S. J. Hingst te Amsterdam de *gouden*-, aan de heeren J. Lohman Janssonius en S. M. S. de Ranitz, beide te Groningen, elk eene *zilveren* medaille, aan G. F. Sichel te Leiden een getuigschrift, en aan H. P. G. Quack te Amsterdam de *gouden* medaille, — zijnde de heeren ... A. Sloet tot Oldhuis te Groningen en G. Wicherlink te Utrecht, waarvan de eerste bij de Letterkundige en de laatste bij de Regtsgeleerde Faculteit een loffelijk getuigschrift verworven hadden, door toevallige omstandigheden, ... verhinderd.

Tot secretaris van den akademischen senaat is benoemd de hoogleeraar J. J. P. Valeton.

Zonder de groote verdiensten te willen te kort doen van hen, die van elders hier overwinnaars zijn gebleven, meenen wij echter niet onopgemerkt te moeten laten, dat, bij eenen wedstrijd waarbij *alle* studenten uit ons geheele Vaderland mogen mededingen, zoo vele eervolle onderscheidingen door de studenten *onzer* hoogeschool behaald zijn. De blaam alzoo, die op den ijver van de studenten der hoogeschool te Groningen van eene hooge Staatsvergadering zoo onverdiend geworpen is, is hierdoor met der daad luisterrijk wederlegd.

— Gisteren zijn alhier binnengekomen de miliciens der lichting 1856 van het 1ste reg. infanterie, komende van Grave en Utrecht, welke aldaar gedurende zes maanden in den wapenhandel zijn geoefend en thans naar hunne haardsteden terugkeeren.

— Ll. Zaturdag had op den Nieuwen Stadspolder een treffend ongeluk plaats. Een arbeider, 65 jaren oud, van Oostfriesland, die met zijnen zoon ten huize van den heer E. Busscher bezig was koren te dorschen, wilde het dorschblok bij den muur voorbijgaan, doch niet vlug genoeg zijnde, werd hij door het blok zoodanig tegen den muur gedrukt, dat hij, voor dat het paard kon doen staan en te hulp komen, reeds den laatsten adem had gegeven.

Dergelijke ongelukken zijn reeds meer gebeurd; zouden ze niet, door op de gevaarlijke plaats meer ruimte aan te brengen, voorgekomen kunnen worden?

— De minister van binnenlandsche zaken heeft bij missive van den 3den dezer zijn verlangen te kennen gegeven, om van de burgemeesters der hoofdplaatsen van de kiesdistricten voor de keuzen van leden der Tweede Kamer van de Staten Generaal, voortaan geregeld ten spoedigste van den uitslag van iedere verkiezing een kort berigt te ontvangen. Z. exc. verzoekt, tot meerdere bespoediging daarbij, van den telegraaf gebruik te maken, zullende hiervoor geene betaling van kosten worden gevorderd. — De commissarissen des Konings in dit gewest heeft bij besluit van den 7den dezer deze missive des ministers medegedeeld aan bedoelde burgemeesters in deze provincie met uitnoodiging om zich stiptelijk dienovereenkomstig te gedragen, en met aanschrijving tevens aan diegene der voormelde gemeenten, in welker gemeenten geen telegraafkantoren gevestigd zijn, om de bedoelde telegrafische berigten dadelijk na afloop van de opening der stembriefjes, des noods door een expresse, naar het telegraafkantoor op te zenden.

Nog eene schipbreuk.

Weinige dagen deelden wij het verhaal mede van de schipbreuk van het schip *Koning Willem II*, en deden daarbij de edele handelwijze uitkomen die den Nederlandschen kapitein H. Giezen bezielde door tot den laatsten man op het verongelukte schip te blijven. Scherp staat hiermede in tegenspraak het gedrag van den kapitein van de Noord-Amerikaansche bark *Monasco*, welk schip de prooi der golven is geworden.

De thans bekende bijzonderheden over dezen schipbreuk zijn van dien aard, dat ieder verachting zal gevoelen over het gedrag van den kapitein Dailey, die, door lage zelfzucht gedreven, waar pligtbesef noodig was, de oorzaak is geweest van den dood van omstreeks 50 personen.

Het volgende verhaal van een der schipbreukelingen, in de laatste dagen van September te New-York aangekomen, levert het bewijs hiervan. De bark *Monasco* ging den 13den Augustus van Gothenburg naar New-York onder zeil. Er waren 51 Zweedsche landverhuizers en 12 man equipage aan boord. Den 21sten Julij, des avonds te 11¼ uur, stiet het vaartuig sterk op eene klip. De nacht was zóó donker en de mist zoo digt, dat de matrozen zich niet wel rekenschap van dit ongeluk konden geven. Zoodra de kapitein den schok gevoelde, kwam hij met zijne vrouw uit zijne hut en sprong in de sloep, roepende: »Werp het groote anker uit, wij zijn tegen een ijsberg gestooten." De bemanning haastte zich dit bevel te volvoeren, geholpen door de passagiers, maar het eerste oogenblik, geheel verschrikt waren allen toegeloopen. Verscheidene matrozen, die toen de luiken openden, bemerkten dat het water reeds naar binnen gedrongen. Een deel der matrozen en passagiers begonnen middellijk te pompen, terwijl een ander deel de groote sloep in gereed maakte. Gedurende dien tijd hadden de kapitein en zijne vrouw hunne sloep niet verlaten, waar zij door den hofmeester water en levensmiddelen lieten brengen. Eenige passagiers, die op dat vaartuig plaats wilden nemen, werden door den kapitein teruggedreven, terwijl hij hun vuur op hen te geven.

De groote reddingboot kon eindelijk te water gelaten worden. Daar het schip meer en meer zonk, wilde de kapitein zijne sloep te water laten, hetgeen hem echter niet gelukte. Door den hofmeester geholpen, ging hij toen met zijne vrouw in de reddingboot, waarin reeds 16 personen plaats genomen hadden. Naauwelijks was hij daar, of hij gaf het bevel af te stooten. De hofmeester riep hem toe: »Kapitein, wilt gij mij dan verlaten?" De onwaardige gezagvoerder antwoordde hem niet, en herhaalde het door hem gegeven bevel. De boot stiet af en liet de ongelukkige passagiers aan hun vreeselijk lot over.

De passagiers, die op deze wijze door den kapitein en zijne matrozen waren verlaten, hielden toen op aan de pompen te werken. Zij verzamelden zich allen in de hut, en wachtten koelbloedig den dood af, dien zij niet konden afweren. De reddingboot bleef den geheelen nacht op omstreeks eene mijl afstands van de *Monasco*. Eindelijk, toen de dag aanbrak, zag de kapitein, dat zijn vaartuig op eene klip geraakt was, en dat hij niet ver van het land verwijderd was.

De boot bragt het eerst den kapitein, zijne vrouw en twaalf personen naar land. Vier matrozen begaven zich daarop naar de plaats van de schipbreuk, om hen te redden, die nog overgebleven konden zijn, maar zij vonden niet meer dan den hofmeester en twee passagiers; al de overigen hadden hunnen dood gevonden.

De kapitein heeft zich naar Halifax begeven. Hij tracht zijn onwaardig gedrag te verontschuldigen, door te beweren, dat hij niet wist zoo digt bij de kusten te zijn. Intusschen is het te hopen, dat de gezagvoerder van de *Monasco*, die aan de zorg voor zich zelven het leven van zoo vele personen opofferde, niet ongestraft blijve.

KERKNIEUWS.

Groningen, 8 October. Bij het prov. kerkbestuur van Groningen zijn gisteren nog bevorderd tot kandidaten voor de H. Dienst, de heeren H. A. Crebas, van Nieuwe Schans, en H. A. Spandaw, van Finsterwolde.

Assen, 7 October. Heden werden alhier door het prov. kerkbestuur van Drenthe geëxamineerd en tot de predikdienst toegelaten de heeren N. S. Kappers en T. Buiter, kandidaten in de letteren en de godgeleerdheid.

— Ds. N. J. H. Oudegeest, predikant te Noordeloos, heeft voor het beroep naar Oudenbosch bedankt.

— Ds. K. Schuiling, leeraar bij de Doopsg. gemeente te Oldeboorn, heeft voor het beroep naar Bolsward bedankt.

TELEGRAFISCHE BERIGTEN.

LONDEN, 8 October.

De *Morning Chronicle* deelt mede, dat Koningin *Victoria* in Indië tot Keizerin van Hindostan zal worden geproclameerd. Het blad meent dat deze gebeurtenis waarschijnlijk met de eerstvolgende mail uit Calcutta naar Engeland zal worden berigt.

EFFECTEN-BEURS.

AMSTERDAM, 8 *October*.

Nederland Werk. Schuld	à 2½ pCt.	63½.
Dito Dito	» 3 »	$76\frac{5}{16}$.
Dito Dito	» 4 »	97.
Oostenrijk Metalliek	» 5 »	72⅝.
Dito 1851 en 1852	» 2½ »	$37\frac{13}{16}$.
Dito Nieuwe Litt. B	» 5 »	$85\frac{3}{16}$.
Dito Nation. Metall	» 5 »	$74\frac{14}{16}$.
Spanje Onbep. St.	» 1½ »	25⅜.
Dito Binnenl	» 3 »	37⅜.
Portugal	» 3 »	44¾.
Rusland Obl. *Hope* 1798 en 1816	» 5 »	104.
Dito Dito 1828 en 1829	» 5 »	—
Dito bij *Hope*	» 4 »	86⅛.
Dito bij *Stieglitz*	» 4 »	85¾.
N. Leening van 1855 bij *Stieglitz*, 5de serie	» 5 »	98½.
Dito 6de serie	» 5 »	99⅜.

LONDEN, 8 *October*. Consols 90.

De bank heeft het disconto tot 6 pCt. verhoogd.

PARIJS, 8 *October*. Fransche 3 pCt. 67.85.

WEENEN, 8 *October*. Metalliek 5 pCt. *f* 81. N. Leening *f* 82¼. Wissel op Londen *f* 10.10. Zilver *f* —

ZEETIJDINGEN.

Binnengekomen.

AMSTERDAM 5 Oct., *Hulsinga* Paul Johan, Samarang; *Vegter* Beerta Schuringa, Grangemouth; *Koopmans* Trientje, Hamburg; — 6 *Muller* Christiaan Huijgens, Batavia; *Faber* Johanna Wilhelmina, Galatz; *Roelfsema* Alphardt, Livorno; *Klein* Klaasina, Bremen.

TEXEL 3 Oct., *Fokkema* de Hoop en *Fortuin* Cornelia, Londen.

HELVOET 5 Oct., *de Jonge* Antje Visser, Wilmington; *Swart* Wilhelmina en *Eefting* Hermanna, Petersburg.

VLISSINGEN 4 Oct., *Holman* Dolphijn, Wismar.

HONG KONG 30 Julij, *Hoeksma* Gouverneur-Gener. Duymaer van Twist, Amoy.

SMIRNA 22 Sept., *van der Valk* California, Antwerpen; — 24 *van den Tas* Boreas, Vlaardingen.

PATRAS 19 Sept., *Dekker* Henriëtte Louise, Corfu.

NAPELS 4 Oct., kapit. luit. *Wolterbeek* Nederl. oorlog-stoomschip Groningen, Spanje.

DUBLIN 2 Sept., *de Jonge* Ayolt en Thomas, Petersb.

CUXHAVEN 5 Oct., *van Dijk* Twee Vrienden, Bahia; *Book* Elisabeth, Girgenti.

BREMERHAVEN 2 Oct., *de Boer* Margaretha, Altenbruch.

FLENSBURG 1 Oct., *Schoon* Jacobus Cornelius, Amst.

SWINEMUNDE 2 Oct., *Kuiper* Grietje Koens, Newc.; *Boekhout* Zeemeeuw, Hartlepool.

DANTZIG 1 Oct., *Broekema* Afina, Kiel.

PILLAU 1 Oct., *Lohman* Margaretha, Kiel; — 2 *Oltmans* Barbara Jonker, Wismar; — 3 *Pott* Anna Arendina, Londen.

CHRISTIANIA 5 Oct., *Jonker* Themis, Amst.

GOTHENBURG 4 Oct., *Leegel qq.* Constantia en Elisabeth, Amst.

KOPPENHAGE 2 Oct., *Kleininga* Maria Laurentia, v. Petersburg n. Londen; *Rosema* Adriane, Zwolle.

STOCKHOLM 28 Sept., *Holscher* 5 Gebroeders, Oporto.

BOLDERAA 28 Sept., *de Groot* Catharina Geerdina, Duinkerken; *Korter* Riga, Rott.; *de Boer* Mathilde, Amst.; *Schuring* Egberdina Anna, Londen; *Jongebloed* Johanna, Sunderl.; — 29 *de Boer* Zwaantina Hendrika, Hull; *Oostra* Libra, Newc.; *Strating* Jantina, Lubeck *Upmeijer* Albertina, Delfzijl; *Borgman* Cornelius Dasse Viëtor, Horsens *de Groot* Maria Reifina, Rostock; *de Haan* Siewerdina, Hamburg *Wumkes* Joseph, Rott.; — 30 *Kuijper* Johanna, Koppenhage.

NERVA 28 Sept., *Kieft* Jantina Ikina, Dundee. ;

BERGEN 26 Sept., *Vernes* Merwestroom, Dordrecht; *Voogd* Weldaad, Antwerpen; — 28 *Mowinckel* Amsterdam Paquet, Rott.

KROONSTAD 25 Sept., *Everts* Gesina Catharina, Amst.; *Doewes* Tjetska, Rott.; *Zeilinga* Agatha, Dundee; — 27 *Karst* Lambertha, *Postema* Martha en *de Boer Sap* Zwaantina Thelina, Amst.; *Oldenburger* Minerva en *Uil* Catharina Vroom, Newc., — 3 Oct. ...., Willem de Derde, Amst.

RENDSBURG 30 Sept., *Jonker* Siberlina, *Meijer* Teekla en *Heins* Bouwina, v. Stolpemunde n. Harlingen.

TONNINGEN 1 Oct., *Olthoff* Abeldina, v. Hartlepool n. Sleeswijk; *Ploeg* Christina Jacoba, v. Harl. n. Wismar; — 2 *Broekema* Ida Hillechina, v. Newcastle n. Kiel.

Vertrokken.

AMSTERDAM 6 Oct., *Hansen* Margaretha, Noorwegen.

TEXEL 5 Oct., *Kwint* Hendrika Gesina, Smirna; *Feenstra* de Vr. Dieuwke, Londen; *Barelds* Harmonie, Liverpool; *Bontekoe* Zeemeeuw, avontuur.

HAMBURG 5 Oct., *Brouwer* Janna, de Noordzee; *Niezen* Gesiena, Bremen; *Loots* Catharina, Texel.

BREMERHAVEN 3 Oct., *Drent* Vr. Antje, Amst.

FLENSBURG 1 Oct., *Joosten* Hendrika, Hannover.

WARNEMUNDE 1 Oct., *Blouw* Gezina, Amst., *Eggers* Adagio, Londen.

SWINEMUNDE 1 Oct., *Kars* Roelfina, Antwerpen.

RUGENWALDE 26 Sept., *Smid* Catharina Frederika, Hamburg.

DANTZIG 1 Oct., *Mandema* Jonge Klaas, Delfzijl; *Hoetjer* Anna, Hull; *Struik* Dankbaarheid, Harlingen; — 2 *Visser* Trijntje, Amst.

PILLAU 2 Oct., *de Vries* Aaltje Maathuis, Liverpool.

BOLDERAA 28 Sept., *Valom* Zeven Broeders, Frankrijk; — 29 *Bakker* Gretina, Londen; *van Ingen* Hendrik Willem, Elseneur.

KROONSTAD 25 Sept., *Doewes* Harmonie, *Bekkering* Catharina en *Spijman* Juliana Louisa, Amst.; *de Boer* Clipper-Galjoot, de Maas; *Klunder* Gruno, *Klasen* Magrietha, *Drent* Morgenster en *Oorburg* Hendrika Ellida, Koppenhage.

TONNINGEN 30 Sept., *de Vries* Geziena, Emden; *Drewes* Twee Gezusters en *de Jonge* Catharina, Amst.; — 2 *Harkema* Meiskina, Hooksiel.

In lading.

SINGAPORE 19 Aug., *Rotgans* Graaf Dirk III, Batavia.

LONDEN 2 Oct., *Scholtens* Familietrouw, Koningsb.

STOCKHOLM 26 Sept., *Gust* Magdalena Johanna, Noordzee.

Zeilklaar.

STOCKHOLM 25 Sept., *Ekamp* Welvaart, Noordzee.

LAGUNA 26 Aug., *Smit* Transit, Antwerpen.

Groningen, 7 October. Vertrokken de nieuwgebouwde schoonergaljoot Union, groot 80 last, kapit. *J. G. Oostra*, van Wildervank, met ballast naar Engeland.

Oostmahorn, 5 Oct. Ter reede gearriveerd 1 Oct., *Loots* Emkina, v. Hamburg n. de Zoutkamp; *Banting* Margina, v. Oldersum n. Groningen; — 3 *Postma* Jacoba Hendrika, v. Carolienerzijl n. Zaandam; 5 *Rosendal* Margrietha, v. Hamburg n. Makkum; *Suk* de Welvaart, v. Bremerhaven n. Amst.

Vertrokken 2 Oct., *v. d. Laan* Jantina Reinderdina, v. Kampen n. Sleeswijk; — 4 *Rienks* Nicolaas Theodorus, v. Dockum n. Noorw.; *Mudder* Vr. Stiena, v. Steenwijk n. Leer; *Dost* Sietskina, v. Zaandam n. Emden; — 5 *Balk* Wilhelmina, v. Texel n. Hamburg; *Alberts* de 2 Gebroeders, v. Muiden n. Bremerhaven.

Zoutkamp, 8 Oct. Vertrokken den 6den, *Koetse* Fennechina, avontuur; *van Sluis* Annegina, 7 *Dijkstra* Geertina Harmina en *Bolhuis* Gezina Magrietha, Newc.

Zeilklaar: *Janknecht* Kooph. en Zeevaart, Newc.; *Schleinhege* Johanna, avontuur; *Hadgraft* Amis, Ipswich.

De Sond gepasseerd.

3 Oct. *Smid*, Catharina Frederika, v. Rugenwalde n. Hamb., m. hout.
Das, Hermanna Das, v. Petersb. n. Antw., m. rogge.
de Grooth, Georg, v. Petersb. n. Rott., m. rogge.
Klein, Jonge Rieke, v. Amst. n. de Oostzee, m. ballast.
4 —— *Behrends*, Anna Rebecka, v. Delfzijl n. de Oostzee, m. ballast.
de Groot, Concordia, v. Riga n. Gron., m. lompen.

De wind den 3 Oct. W.Z.W., W., W.N.W.; den 4den W.

LAATSTE BERIGTEN.

Binnengekomen.

TEXEL 6 Oct., *de Jonge* Reina, Newc.

VLIE 3 Oct., *Schuur* Aaltje Pronk, Petersb.; *de Jong* Hendrika, Frederikstad.

HELVOET 6 Oct., *Fijn* Diana, Cardiff; *Boomgaard* Ecliptica, Swansea; *de Groot Bakker* Katharine en *Vlas Pot* Gesina Mensinga, Petersb.

ZIERIKZEE 5 Oct., *Andersen* Drie Vrienden, Bat.

Bij DEAL 4 Oct., *Carst* Wilhelmina Lucia, v. Amst. n. Cardiff.

Bij DOUVRES 3 Oct., *Jonker* Tasmania, v. Amst. n. Bat.; *Meijer* Duisburg, v. Rott. n. Newyork.

FALMOUTH 3 Oct., *Ingerman* Regina, Akyab; *Schrikkema* Anna Elisabeth, Rio-Janeiro.

QUEENSTOWN 2 Oct., *Evertz* Drie Aurelia's, Venetie; .... Margaretha Hermanna, Ibraïla.

CORK 3 Oct., *Boekhout* H. Willebordus, Livorno.

NORTH SHIELDS 3 Oct., *Messen* Vooruitgang, Nieuwpoort; *Wit* Louise, Amst.

Bij WATERFORD 2 Oct., *Loodijzen* Gebroeders, v. Konstantinopel n. Queenstown.

GRAVESEND 5 Oct., *Martens* Eendragt, Petersb.

LIVERPOOL 3 Oct., *Deddes* Alberdina, Alexandrie.

PORTO 21 Sept., *Bosker* Christine Jacquelina, Riga.

St. UBES 24 Sept., *Kallenberg* Margar. Maria, Lissabon.

VENETIE 1 Oct., *de Jonge* Petrus Jacobus, Amst.

TRIEST 2 Oct., *Schut* De Zwaluw, Newc.

MALAGA vóór 18 Sept., *v. d. Wall* Johan Wilbrand, Newc., om voor Rotterdam te laden.

BOSTON 19 Sept., *Bouman* Johanna Brons, Rott.

RIO JANEIRO 31 Aug., *Bebingh* Stad Appingedam, Liverp.

DANTZIG 2 Oct., *Mulder* Harmonie, Schiedam; is weder vertrokk.; *de Jonge* Elisabeth, Koppenh.; *Gort* Vriendschap, Wismar; — 3 *Bakker* Harmonie, Amst.; *Kamminga* 3 Gebroeders Sikkens, Gron.; *Mulder* Grietje de Groot, Kiel; *Kamminga* Eendragt, Denem.; — 4 *Jonkhoff* de Hoop, Hull; — 5 *Stenger* Jacoba Margaretha, Amst.

PILLAU 4 Oct., *Vaalman* Aurora, Tayport; *de Jonge* Bouwina Mensinga, Hull; *de Jonge* Sjoukina, Sunderl.; *Stuit* Geerdina, *de Groot* 2 Gebroeders en *Karst* Elisab. Lollina, Hartlepool; *Bakker* Vriendschap, Newc.; *Lever* Cath. Elisab., Amst.; *Huizing* Delia, Rott.

KROONSTAD 27 Sept., *Kramer* Anna, Newc.; *Moot* Renske, *Panjer* Wijka en *Pik* Burgem. v. Setten, Amst.; — 28 *de Boer* Maria, Triest; *Teensma* Aukjen, *Kroon* Thecla Johanna en *van Wijk* Jenny, Amst.; — 29 *Korte* Margaretha, Liverpool; *Teensma* Jonge Brechtus en *Brouwer* Harmina Nepperus, Amst.; *de Boer* Epimachus, Rott.; *Meinders* Johanna, Gent; *Strootman* Beerta Victoria, Bremen.

Vertrokken.

VLIE 4 Oct., *Burghardt* Noordster, Memel; *de Jonge* Ettina, Koningsb.; *de Jong* Adolph Frederik, Christiania; *de Jong* Gouv. Baron v. Zuylon v. Nijevelt, Frederikstad; *Nieting* Catharina, Christiansand; *Meijer* Heero, avontuur.

HELVOETSLUIS 6 Oct., *Stuitvoet* Hermina Annechiena, Newc.; *Smilde* Janna, Sunderland.

VENETIE 29 Sept., *Flik* Monnikendam, Triest.

DANTZIG 1 Oct., *Muntendam* Jacoba, Zoutkamp.

MEMEL 2 Oct., *Smit* Jantje, Londen; *de Winter* Geertruida Cath., Groningen.

Zeilklaar.

LONDEN 4 Oct., *Schuring* Hillechina, Koppenh.; *Vos* Stientje Maria, Laurvich.

233ste STAATSLOTERIJ.

Prijzen van *f* 100 en daarboven.

Trekking der Vijfde Klasse.

13*de Lijst.* Nos. 2991 en 9101 beide *f* 400; nos. 280, 13273 en 14450 ieder *f* 200; nos. 154, 623, 3097, 8776, 12293, 15026 en 15271 ieder *f* 100.. — 14*de Lijst.* No. 14870 *f* 1500; no. 201, 12988 en 16449 ieder *f* 1000; no. 8954, 9250, 14683, 15606, 16250, 17186 en 18174 ieder *f* 200; no. 1510, 3573, 3634, 4817, 6614, 10020, 10518, 11102, 12101, 13175, 14701, 17625 en 17660 ieder *f* 100.

HANDELSBERIGTEN.

GRAANMARKTEN.

ROTTERDAM, 6 *October*. Rogge: 144 ℔ Archangel *f* 195.

AMSTERDAM, 7 *Oct.* Tarwe bij kleinigheden als voren: 131 ℔ witb. Pools. *f* 400; 130 ℔ dito *f* 390, *f* 391; 129 ℔ b. dito *f* 360, *f* 363; 127 ℔ ger. dito *f* 320; 134 ℔ Nassaud. *f* 347, *f* 348; 134 ℔ n. Geld. *f* 345; 121 ℔ j. Gron. *f* 247. — Rogge nagenoeg onveranderd: 119 ℔ Arch. *f* 185 bij partij; 117, 119 ℔ Petersb. *f* 181, *f* 185; 121 ℔ Holst. *f* 183.

Koolzaad onveranderd: Deens. 75 p. vl.; op 9 vat in Oct. 78½ p. vl.; April 82½ p. vl. — Lijnzaad onveranderd: 112, 113 ℔ Arch. *f* 355. — Raapolie dadelijk en op levering flaauwer: op 6/w. *f* 46,75; vlieg. *f* 45,50; Nov. *f* 45,50 a *f* 45,75; Dec. *f* 45,75 a *f* 46; Mei *f* 46,25 a *f* 46,50—*f* 46,50. — Lijnolie dadelijk en op levering van het najaar wel zoo aangenaam: op 6/w. *f* 46,25; vlieg. *f* 45; Nov. *f* 44,50 a *f* 44,75; Dec. *f* 43,50 a *f* 43,75. — Hennepolie op 6/w. *f* 49,25; vlieg. *f* 48. — Raapkoeken *f* 93 a *f* 95. — Lijnkoeken *f* 12 a *f* 14.

LONDEN, 5 *October*. Van inl. Tarwe was de markt heden matig voorzien en toch ging het aanwezige niet dan slepende tot de koersen van l.l. Maandag van de hand. Vreemde werd slechts bij kleinigheden tot de vorige notering genomen. Puike Gerst bedong de hoogste vorige prijzen; andere kwal. moeijelijk te plaatsen. Haver ferm met goede vraag voor puike zware. Boonen en Erwten onveranderd.

VEE- en PAARDENMARKTEN.

SLOCHTEREN, 7 *October*. Onze markt werd heden, door schoon weder begunstigd, druk bezocht. Ook was de aanvoer van paarden en runderen groot, terwijl er veel is verhandeld; beste vroegmelkte koeijen van *f* 130 tot *f* 170; vaalmelkten *f* 60 tot *f* 110; opzet-ossen *f* 70 tot *f* 115; vetten 23 a 26 ct. het halve Ned. ℔; twenterpaarden van *f* 200 tot *f* 300; enters *f* 150 tot *f* 200; veulens *f* 40 tot *f* 100.

LONDEN, 5 *October*. De aanvoeren van horenvee en schapen van het vasteland gedurende de afgeloopene week bestonden uit: 1589 ossen, 181 koeijen, 429 kalveren, 6469 schapen en 391 varkens. De handel in runderen was heden weder slap en de prijzen 2 d. lager. Schapen tot vorige prijzen verkocht. Kalveren grif genomen tot de vorige prijzen. Varkens met verbeterenden handel.

EFFECTEN-BEURS.

AMSTERDAM, 7 *October*.

Nederl. Werkel. Schuld 2½ pCt. 63½; Dito Dito 3 pCt. 76¾; Dito Dito 4 pCt. 97. — Belgie, bij *Rothschild*, 2½ pCt. 52. — Spanje, Onbep. Stukken 1¼ pCt. 25¼; Dito Binnenl. 6/m. 3 pCt. $37\frac{5}{16}$. — Portugal, te Londen 3 pCt. 44⅞; Dito 1856, 3 pCt. 44¼. — Rusland, bij *Hope* en Co. 1798 en 1816 5 pCt. 104¾; Dito te Londen, 4½ pCt. 95¾; Dito bij *Stieglitz*, 1855, 6de serie, 5 pCt. 99⅜. — Oostenrijk, Metall. 5 pCt. 72⅞; Dito Dito 2½ pCt. $37\frac{14}{16}$; Dito rente Amsterdam, 1854, 5 pCt. 85½; Dito Nationale Metalliek 5 pCt. 75⅛. — Mexico, Onbep. Stukken 3 pCt. 19⅝.

ADVERTENTIEN.

*** **VERGADERING** van het DEPARTEMENT *GRONINGEN* der NEDERLANDSCHE MAATSCHAPPIJ **tot bevordering van Nijverheid**, op MAANDAG den 12den October aanstaande, des avonds te 7¼ uur, in het CONCERTHUIS. MEDEDEELINGEN ENZ. — Er zal aan de Leden gelegenheid gegeven worden, SCHRIFTELIJK VRAGEN, betrekkelijk onderwerpen van NIJVERHEID, ENZ., te doen.

M. A. de SAVORNIN LOHMAN,
Secretaris.

*** De COMMISSIE van ONDERWIJS in *Groningen* vergadert **Donderdag den 15den** en **Vrijdag den 16den October**, des morgens te 8 uur, in het CONCERTHUIS te *Groningen*, om **RANG-EXAMENS** af te nemen. Die zich dan willen laten EXAMINEREN, gelieven zich, met overlegging van hunne Geboorteacte, Getuigschriften van goed gedrag en hunne Acten van vroeger behaalden Rang, zoo zij dien bezitten, aan te melden bij den Schoolopziener van hun District, **vóór den 1sten October** aanstaande.

De Secretaris der Commissie van Onderwijs in de Provincie Groningen:
P. HOFSTEDE de GROOT.

Ondergeteekende, **STADS-DANS-MEESTER**, berigt aan OUDERS of VOOGDEN, dat hij met **November UREN** zal **openhouden** voor **JONGELIEDEN**, die geene gelegenheid hebben aan de SCHOLEN of aan HUIS. Opdat eene gewenschte verdeeling der Leerlingen plaats vinde, wordt men beleefdelijk verzocht, zoowel voor vroegere als beginnende Leerlingen, vroegtijdig aangifte te doen, of den ondergeteekende te doen ontbieden.

P. BEKKER, aan de Ossenmarkt.

BAL,

ter eere van het ISRAELIETISCHE **Feest: Vreugdedag der Wet**, op ZONDAG-AVOND den 11den October 1857, ten Huize van het vroeger bewoonde Logement van KIEK, naast KISCH, in de Folkingestraat.

H. N. NOORD.

HUWELIJKS-, GEBOORTE- EN STERFBERIGTEN.

*** Getrouwd:

H. P. VAN BONEVAL FAURE,
Luitenant ter zee 1ste kl.,
en
G. A. L. S. CANTER CREMERS.

HEERENVEEN, 5 October 1857.
Eenige kennisgeving.

*** Getrouwd:

D. HELLEMA, H.z.,
Officier van Gez. 2de kl. bij Zr. Ms. Zeemagt,
en
J. D. VLASKAMP.

ACHLUM (*Friesland*), 8 October 1857.
Eenige kennisgeving.

*** Heden overleed alhier, in den ouderdom van bijna achtenzestig jaren, de Heer IZAAK WOUTERS, in leven *Lid van de Provinciale Staten van Friesland;* diep betreurd door zijne nagelatene Kinderen.

SNEEK, 3 October 1857.

B. WOUTERS.
Uit aller naam.

*** Heden ontsliep, tot mijne innige droefheid, mijne geliefde Echtgenoot HEIKE EPPENS, in den ouderdom van 35½ jaar, van welke ik 9 met haar in den echt mogt vereenigd zijn; mij nalatende 3 Kinderen, die het onherstelbaar verlies hunner teeder zorgdragende Moeder nog niet kunnen beseffen.

Haar verscheiden van hier buigt mij diep ter neder, doch in Gods onpeilbaar bestel van wijsheid en liefde wensch ik kracht en vertroosting te vinden, mij met Christelijke onderwerping naar Zijn wil te voegen.

HOOGEZAND, 4 October 1857.

E. H. MEURSING.

Algemeene kennisgeving.

*** Heden overleed ons geliefd jongste Kindje AGATA PIETRONELLA, in den ouderdom van bijna 17 maanden.

GENT, 4 October 1857.

L. H. W. KÖSTER HENKE, *Predikant.*
E. J. M. KÖSTER HENKE—DE GEUS.

Een ge kennisgeving.

*** Heden morgen omstreeks vier uur overleed, na eene langdurige sukkeling, mijne waarde Zuster ELSIENA FRITS, in den ouderdom van ruim zesendertig jaren.

Vrienden en Bekenden gelieven deze algemeene als bijzondere kennisgeving aan te nemen.

GRONINGEN, 6 October 1857.

D. G. FRITS, *Deurw.*

*** Heden overleed, zeer onverwachts, onze geliefde oudste Zoon JAN BARKMEIJER, na eene ongesteldheid van slechts eenige dagen, in den ouderdom van ruim 41 jaren. Diep betreurd, verliezen wij in hem een' zorgdragenden Zoon en onze overige Kinderen een' geliefden Broeder.

Deelnemende Vrienden en Bekenden gelieven hiervan kennis te nemen.

ZUIDHORN, 6 October 1857.

G. J. BARKMEIJER.
K. D. RIJSKAMP.

*** Uitgegeven door **J. B. WOLTERS**, te *Groningen:*

HET NEDERL. BURGERLIJK REGT,

naar de volgerde van het Burgerlijk Wetboek, door Mr. ***G. DIEPHUIS***. Tweede, herziene druk. Derde deel. In groot 8vo. *f* 4—40.

BEKNOPT LEERBOEK DER ALGEM. GESCHIEDENIS,

door Dr. ***J. A. WIJNNE***. Tweede, vermeerderde druk. I. O. G. *f* 1—10; — II. M. E. *f* 1—40; — III. N. G. *f* 2—10.

ATLAS VAN HET KON. DER NEDERLANDEN.

zijne Overz. Bezitt. enz. Met statist., aardrijks- en geschiedk. Overzigten, door ***F. C. BRUGSMA***, en Afstandswijzer. *f* 2—40. Geb. *f* 3—10.

ALGEM. GESCHIED. DER WERELD,

door Mr. ***A. W. ENGELEN***. 5 Stukken in gr. 8vo. I. O. G. 3de druk *f* 2—90; — II. M. E. 3de druk *f* 2—90. — III. 1, 2, N. G. 2de druk *f* 5—00; — Nste. G. 2de druk *f* 3—60.

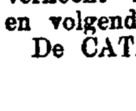

MORGEN TE BEZIEN

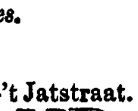

in het REVENTER: de **belangrijke** verzameling **BOEKEN** over verschillende WETENSCHAPPEN, **MUZIJK, PLAATWERKEN**, ENZ., die aldaar verkocht zullen worden op MAANDAG den 12den October en volgende dagen, telkens des avonds te *half zes.*

De CATALOGUS is te bekomen bij

J. DOESBURG,
Boekverkooper in de Oude Kijk-in-'t Jatstraat.

NB. **Nog te bezien: eene groote partij** nagekomen **BOEKEN** over GENEES-, TAAL-, DICHT- en LETTERKUNDE, die na afloop van den Catalogus, op WOENSDAG den 21sten October e.k., des avonds te half zes, zullen worden verkocht. **NB.**

*** Bij de **Wedw. BORLEFFS** en **TEN HAVE**, Boekh. te *Amsterdam*, is verschenen:

HANDBOEKJE

voor **AANNEMERS, HOUTKOOPERS, TIMMERLIEDEN, METSELAARS, SCHILDERS, ENZ., ENZ.;**

bevattende al datgene hetwelk *bij Aanneming enz. van verschillende Werken* kan te pas komen, door ***E. MEURS***, *Houtkooper* te *Wedde.* Prijs 60 Ct.

Bijzonder ingerigt voor de Provincie *Groningen*, daar ook de Houtprijzen geheel naar de Groninger Maat zijn berekend.

*** Bij **H. J. VAN VLOTEN**, Boekhandelaar te *Alkmaar*, komt heden van de Pers en is algemeen verkrijgbaar gesteld, **een nieuwe Roman**, getiteld:

DICK TARLETON,

OF

LICHT EN SCHADUW DES LEVENS.

DOOR

J. F. SMITH,

in 2 Deelen, groot 8vo., met 2 verschillende Titelplaten. Prijs ***f* 6,75.**

*** **VAN BRUTEN & BLEEKER**, te *Sneek*, geven uit:

VAN BRUTEN & BLEEKER'S Goedkoope BIBLIOTHEEK VOOR ALLE STANDEN,

Deel XV:

HET HEELAL EN ZIJNE WONDEREN.

Populaire voorstelling der Sterrekunde en Sterrekundige Aardrijkskunde, door ***A. DIESTERWEG;*** vrij bewerkt naar den vijfden druk uit het Hoogd., door Dr. ***W. GLEUNS, Jr.***, 1ste Deel, met platen. *f* 1,20.

Met nog een Deeltje is dit Werk compleet.

Het toenemend debiet, dat deze geheele onderneming te beurt valt, zal, vertrouwen de Uitgevers, ook aan dit schoone en belangrijke Werk niet onthouden worden. **GOED** en **GOEDKOOP** blijft de basis dezer onderneming, die in zijn geheel, en dit Werk in 't bijzonder, ook aan Heeren Onderwijzers zeer wordt aanbevolen.

Vrijdom van Accijns op den Turf en de Steenkolen.

De Boekhandelaar **U. PROOST**, te *Leeuwarden*, heeft uitgegeven: **WETTELIJKE VERORDENINGEN betreffende den VRIJDOM van ACCIJNS op den TURF en de STEENKOLEN;** vermeerderd met eenige OPHELDERENDE AANTEEKENINGEN, ten dienste van **Fabriekanten, Traffekanten, Werkbazen, Turfschippers** en **Veenlieden.**

Bovenstaand Werkje is op aanvraag in Commissie te bekomen, en bevat de WET op den VRIJDOM van ACCIJNS op de BRANDSTOFFEN van den 12den Augustus 1857 en het KONINKLIJK BESLUIT ter UITVOERING dezer WET van den 3den September 1857, waarbij tevens eenige noodig geoordeelde AANTEEKENINGEN zijn gevoegd.

Het zal de voormelde belanghebbenden zeker welkom zijn, te meer daar de prijs slechts 50 Ct. bedraagt.

*** Door DE ERVEN **C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA** is heden uitgegeven en verkrijgbaar gesteld:

DE BEWERKING, DE BEREKENING EN HET VERVOER

VAN HET

HOUT IN DE BOSSCHEN,

inzonderheid in Zuid-Duitschland,

BENEVENS EENE

BIJDRAGE OVER DE HOUTTEELT IN NEDERLAND,

DOOR

G. SCHILTHUIS,

Benoemd Ambtenaar bij het Boschwezen in Nederl. Oost-Indië.

Met drie uitslaande gesteendrukte Platen. Prijs *f* 2,40.

Verder zijn door dezelfden uitgegeven:

I. Prof. *P. HOFSTEDE DE GROOT et L. G. PAREAU*, **Encyclopaedia Theologi Christiani.** Editio tertia, aucta et emendata. Prijs *f* 2,10.

II. Prof. *L. G. PAREAU et P. HOFSTEDE DE GROOT*, **Compendium Dogmatices et Apologetices Christianae.** Editio tertia, aucta et emendata. Prijs *f* 2,75.

III. Prof. *B. H. LULOFS*, **DE DECLAMATIE,** of de Kunst van DECLAMÉREN of RECITÉREN en van de MONDELIJKE VOORDRAGT of UITERLIJKE WELSPREKENDHEID in het algemeen. Prijs *f* 3,90. – Nog slechts weinige Exemplaren zijn van dit gunstig ontvangen werk voorhanden.

IV. Prof. *B. H. LULOFS*, **Verhandeling** over den tijd van den **eerst regten aanvang** en **vroegsten bloei** onzer oude, bepaaldelijk gezegde **Nederlandsche Letterkunde**, en wel inzonderheid over het ongegronde van het gevoelen diergenen, welke op stout beslissenden toon dien bloei voor een deel reeds in de **twaalfde eeuw** stellen. Prijs *f* 1,50.

V. Prof. *P. HOFSTEDE DE GROOT*, **Wenken over de eigene Studie**, voor jeugdige Onderwijzers in de Lagere Scholen. Prijs *f* 0,50.

VI. Dr. *A. SMITH*, **Geschiedenis van de Provincie Groningen**, van het begin onzer tijdrekening af, tot aan den jare 1848; handelende over de aloude en tegenwoordige Gesteldheid, Oorlogen, Watervloeden en andere merkwaardige gebeurtenissen in deze Provincie. Met eene Kaart, op welke de plaatsen zijn aangewezen, sedert den jare 1277 door den *Dollard* verzwolgen. Prijs *f* 5,00.

VII. *H. DIJKEMA*, **Winterreis door RUSLAND,** gedaan in het jaar 1841. Met eene Kaart. Prijs *f* 3,20.

Dat de Schrijver de verwachting, die men van zijn vroeger geschrift had gekoesterd, niet heeft teleurgesteld, toont de talrijke inteekening, die ook dit Werk mogt te beurt vallen.

VIII. **Leven, Denken en Werken** van **JOHANN KASPAR LAVATER.** Naar het Hoogduitsch van *Dr. FERDINAND HERBST.* Prijs *f* 3.20.

De Werken van LAVATER zullen zekerlijk wel altijd gezocht blijven, zoolang het Christendom zijne ware vereerders zal blijven bezitten.

Al degenen, welke iets te VORDEREN hebben van — of VERSCHULDIGD zijn aan de Nalatenschappen van wijlen den Heer Mr. **J. C. WICHERS** en Mevrouw **S. J. C. VAN SUCHTELEN**, beide overleden te *Appingedam*, worden verzocht daarvan **franko OPGAVE** te doen vóór den 12den dezer, te *Appingedam*, ten Kantore van

Mr. S. REIJNDERS, *Notaris.*

De belanghebbenden worden bij deze verwittigd, dat bij de **AANBESTEDING** der **GRANEN**, ten behoeve der **Garnizoens Bakkerij**, welke op den 17den dezer maand te *Groningen* zal plaats hebben, (zie *Staats-Courant* van den 4den en *Groninger Courant* van den 2den dezer), het **GEWIGT dier Granen** zal moeten zijn:

Voor de RIJN-TARWE **77** Ned. ponden per mud;
» » CUBANCA TARWE **77** » » » »
» » ZEEUWSCHE » **74** » » » »
» » ROGGE **72** » » » »

GRONINGEN, 7 October 1857.

De Luitenant-Kolonel, Garnizoens Kommandant:
ENGELBREGT.

Verkoop van twee Kapwagens

en eene **KAPCHAIS**, op DINGSDAG den 13den October, op de Groote Markt alhier.

VERKOOPING VAN DILIGENCES EN ANDERE RIJTUIGEN.

L. HARMENZON, Deurwaarder te *Leeuwarden*, zal, op VRIJDAG den 16den October 1857, des voormiddags te elf uur, in het Zaailand, vóór het Logement de *Nederlanden* aldaar, tegen *gereede Betaling*, verkoopen:

Onderscheidene **RIJTUIGEN**, waarbij 3 DILIGENCES voor 12, — 4 DITO voor 9, — 2 BAROUCHETTES voor 6, — 1 CHAR à BANCS voor 9 — een WAGENTJE voor 4 Personen, 1 CHAIS met PATENT ASSEN, ENZ.

Alle Rijtuigen **in zeer goeden staat en** [illegible] **Kussens** en **Kleeden** voorzien.

Te bezigtigen op Donderdag den 15den October 1857 [illegible] het Zaailand voornoemd.

*** Mr. **D. ROESSINGH**, Notaris te *Grootegast*, gedenkt, op ZATURDAG den 17den October 1857, voormiddags te 10 uur, in het GEMEENTEHUIS [illegible] *Grootegast*, ten verzoeke van de Erven van JACOB HE[illegible] KEMA en van WILLEM A. LUIKE, Smid te *Grootegast*, publiek te verkoopen:

I. Eene **BEHUIZING, ERF en TUIN**, staande en gelegen te *Grootegast*, zijnde eene **S[illegible] DERIJ**, groot 6 Roeden [illegible] Ellen, doende tot grondpacht *f* 4—00.

II. De VASTE, ALTIJDDURENDE EN IN A[illegible] LINIËN VERERVENDE BEKLEMMING van 2 [illegible] 70 R., 60 E. LAND, gelegen te *Grootegast*, doende [illegible] lijks op Midwinter tot vaste huur *f* 25—00.

III. De VASTE, ALTIJDDURENDE EN IN A[illegible] LINIËN VERERVENDE BEKLEMMING van ong[illegible] 87 R. en 50 E. LAND, mede aldaar gelegen, doende [illegible] lijks tot vaste huur *f* 4—00.

Om te aanvaarden: Perceel I op den 12den Nove[illegible] aanstaande of eerder, en Perceel II en III op den 12[illegible] Maart 1858.

Mr. D. ROESSINGH,
Notaris.

BOELDAG.

Mr. **D. ROESSINGH**, Notaris te *Grootegast*, [illegible] denkt, ten verzoeke van de Erfgenamen van JACOB JANS H[illegible] KEMA en van WILLEM ANTONIUS LUIKE, S[illegible] *Grootegast*, ten Huize van laatstgenoemde, op MAA[illegible] den 19den October 1857, des voormiddags te 10 uur, [illegible] te verkoopen:

4 HORENBEESTEN en 1 PAARD, KARN- en MELKGEREEDSCHAPPEN en HUISMEUBELEN, als: EIKENHOUTEN KABINET, DITO BUREAU, STOELEN, TAFELS, KLO[illegible] BEDDEGOED, KOPER-, TIN-, GLAS- en A[illegible] WERK en hetgeen meer te voorschijn zal worden [illegible] bragt.

BOELDAG.

De Erven wijlen den Heer P. J. HUISINGA, in [illegible] woonachtig en overleden te *Oude Pekela*, gedenken [illegible] overstaan van de ondergeteekende Notarissen, op WO[illegible] DAG den 21sten October 1857, des namiddags *préc[illegible] één uur*, ten Sterfhuize te *Oude Pekela*, op gewone [illegible] goeds-Conditiën te verkoopen:

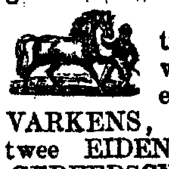

Twee zwarte MERRIEPAARDEN, tien beste MELKKOEIJEN, twee vette KOEIJEN, vier VAARSEN, een HOKKELING, twee vette VARKENS, twee BOERENWAGENS, twee PLOE[illegible] twee EIDEN, WAAIJEN, ZEEVEN en verder BOE[illegible] GEREEDSCHAP, eene groote partij best gewonnen [illegible] en STROO, KERN- en MELKGOEDEREN; een beste CALÈCHE, CHAIS met DISSELBOOM [illegible] BEUGELS, VERDEKTE KORRELWAGEN, WAG[illegible] GEREIDEN, een best RIJZADEL, STALGEREED[illegible] SCHAPPEN en hetgeen meer te voorschijn zal worden gebragt.

S. C. H. PICCARDT.
B. HAITZEMA VIETOR.

BOELDAG,

op MAANDAG den 26sten October 1857, precies [illegible] uur, aan de Woning van den TUINMAN op den **HU[illegible] EKENSTEIN**, bij het Oosterwijtwerder Verlaat, [illegible] *Tjamsweer*, van:

36 puik vette JONGE KOEIJEN en 24 LA[illegible] MEREN.

J. H. GLAS.

Twee Kamers te Huur,

boven J. M. LUIDER, N. Ebbingestraat, [illegible] O no. 37, voor TWAALF GULDEN per Maand.

ER WORDT GEVRAAGD

pl. m. den 1sten Nov. e.k.: een **VADER** en **MOEDER** in het **ARM-WERKHUIS** der H[illegible] DIAKONIE alhier. De hierop reflecterenden, goede [illegible] TUIGSCHRIFTEN kunnende produceren, gelieven zich [illegible] persoon, of met franko Brieven aan te melden, tegen [illegible] op den **17den Oct. e.k.**, bij den ondergeteekende.

KIEL-WINDEWEER, 5 October 1857.

W. W. THOLEN.

Eene **JONGE JUFVROUW**, thans nog in een' ***MANUFACTUURWINKEL*** werkzaam, [illegible] zich gaarne tegen November e.k. in [illegible] danige Betrekking verplaatst. Zij kan de beste Getuigschriften overleggen, zoo van hare tegenwoordige als vroegere Patroons [illegible] gen. Hierop reflecterenden gelieven zich met franko Brieven aan te melden bij den Boekhandelaar J. HUISINGA, *Bolsward*, onder letter B.

WEERKUNDIGE WAARNEMINGEN,

gedaan te *Groningen;* medegedeeld van wege het Genootschap: *Ter bevordering der Natuurkundige Wetenschappen*,

September en October 1857.

DAGEN.	BAROMETER op 0°.			THERMOMETER.			VOCHTIGHEIDS-TOESTAND.			WINDSTREEK.			LUCHTGESTELDHEID.		
	8 uur.	2 uur.	8 uur.	8 u.	2 u.	8 u.	8 u.	2 u.	8 u.	8 uur.	2 uur.	8 uur.	8 uur.	2 uur.	8 uur.
27	760,72	760,00	760,10	14,0	19,6	16,0	0,99	0,55	0,85	Z.	Z.t.W.	Z.Z.W.	betrokken.	bewolkt.	helder.
28	758,66	756,48	756,80	14,2	19,2	15,2	0,97	0,91	max.	„	W.	W.N.W.	„	betrokken.	[illegible]
29	761,85	764,20	766,02	14,0	17,3	13,7	0,91	0,71	0,90	N.W.t.W.	W.N.W.	N.W.	helder.	bewolkt.	helder.
30	767,21	764,97	764,51	10,7	17,0	12,6	0,98	0,71	0,88	O.N.O.	O.	O.N.O.	„	„	[illegible]
1	762,74	762,16	762,18	10,7	18,2	13,1	0,92	0,78	0,92	O.t.Z.	W.	W.	bewolkt.	helder.	[illegible]
2	761,50	763,13	762,61	14,5	15,8	11,2	0,96	0,85	0,95	Z.W.t.W.	Z.W.	Z.Z.W.	betrokken.	bewolkt.	[illegible]
3	758,61	758,78	758,85	15,3	15,3	14,6	0,96	max.	max.	Z.Z.W.	„	„	„	betrokken.	[illegible]

Gemidd. over de maand September: 760,81 — 16,5 — 0,83. Regen 92,8 strepen.

Te *Groningen*, bij de Erven C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA.